

**OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA
we Wrocławiu**

**SPRAWDZIAN
dla uczniów szóstej klasy szkoły podstawowej
w województwach dolnośląskim i opolskim
w roku 2011**

RAPORT OKRĘGOWY

Opracowanie:

Janina Różanowska

Elżbieta Rzepecka

Obliczenia statystyczne:

Jakub Lis

Henryk Puchała

Tomasz Szczudłowski

Piotr Świądrych

SPIS TREŚCI

I. Organizacja i przebieg sprawdzianu 2011	3
II. Uczestnicy sprawdzianu	3
III. Opis standardowego zestawu zadań	5
IV. Wyniki sprawdzianu standardowego	5
IV.1. Wyniki ogólne uczniów	5
IV.2. Średnie wyniki szkół	10
IV.3. Wyniki uczniów w obszarach umiejętności	11
IV.4. Łatwości zadań sprawdzianu	14
V. Wykonanie przez uczniów zadań sprawdzianu	18
V.1. Wykonanie zadań w obszarach umiejętności a przedziały wyników uczniów	18
<i>Czytanie</i>	18
<i>Pisanie</i>	19
<i>Rozumowanie</i>	20
<i>Korzystanie z informacji</i>	20
<i>Wykorzystywanie wiedzy w praktyce</i>	21
V.2. Omówienie wykonania wybranych zadań sprawdzianu	22
Zadania zamknięte sprawdzające <i>czytanie</i>	22
Otwarte zadania matematyczne	23
Otwarte zadanie polonistyczne	34

I. Organizacja i przebieg sprawdzianu w 2011 roku

Do przeprowadzenia sprawdzianu w roku szkolnym 2010/2011 powołano na terenie OKE we Wrocławiu 1 137 szkolne zespoły egzaminacyjne. Przewodniczący tych zespołów byli odpowiedzialni za przygotowanie, organizację i przeprowadzenie sprawdzianu w swoich szkołach.

5 kwietnia 2011 roku w 1 137 szkołach podstawowych w okręgu do sprawdzianu przystąpiło 34 720 szóstoklasistów. Uczniowie pisali go w 2 594 salach egzaminacyjnych. W 358 salach (tylko 13,8% wszystkich sal egzaminacyjnych w okręgu) przeprowadzenie sprawdzianu było monitorowane przez zewnętrznych obserwatorów – pracowników kuratoriów oświaty, organów samorządowych, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli z innych szkół.

Z dokumentacji egzaminacyjnej przekazanej przez szkoły do OKE oraz z arkuszy obserwacji zewnętrznych obserwatorów wynika, że szkoły w okręgu były dobrze przygotowane do przeprowadzenia sprawdzianu i zapewniły uczniom właściwe warunki pracy. Uchybienia zdarzały się sporadycznie.

Do sprawdzenia ponad 34 tysięcy prac uczniowskich powołano 23 zespoły egzaminatorów, w których pracowało 556 egzaminatorów sprawdzianu wpisanych do ewidencji OKE. Zespoły egzaminatorów pracowały w dniach 15 - 17 kwietnia 2011 w 13 ośrodkach oceniania usytuowanych w szkołach na terenie obu województw. Średnio każdy egzaminator sprawdził około 65 prac uczniowskich.

Wyniki sprawdzianu zostały przekazane szkołom 27 maja 2011 roku za pośrednictwem serwisu informacyjnego dla dyrektorów szkół. W tym samym dniu zostały też opublikowane na stronie internetowej OKE wstępne informacje o wynikach *sprawdzianu 2011*.

7 czerwca 2011 roku, w tzw. terminie dodatkowym, został przeprowadzony sprawdzian dla 127 uczniów w okręgu, którzy z przyczyn zdrowotnych bądź losowych nie mogli przystąpić do niego w kwietniu.

W połowie czerwca wysłano do szkół wydrukowane w OKE indywidualne zaświadczenia z wynikami sprawdzianu, wręczone uczniom wraz ze świadectwem ukończenia szkoły podstawowej.

II. Uczestnicy sprawdzianu

Do sprawdzianu przeprowadzonego w dniu 5 kwietnia 2011 r. przystąpiło na terenie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu 34 720 uczniów klas szóstych z 1 137 szkół podstawowych w województwie dolnośląskim i opolskim (tabela 1.).

Ze względu na stan zdrowia z obowiązku przystąpienia do sprawdzianu zostało zwolnionych 65 uczniów w okręgu.

Tabela 1. Liczby uczniów i szkół na sprawdzianie 5 kwietnia 2011 r.

Warstwa	Uczniowie		Szkoly	
	liczba	procent	liczba	procent
okręg	34 720*	100,0	1 137	100,0
woj. dolnośląskie	25 524	73,5	767	67,5
woj. opolskie	9 196	26,5	370	32,5
miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	7 951	22,9	163	14,3
miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7 717	22,2	149	13,1
miasto do 20 tys. mieszkańców	7 202	20,7	167	14,7
Wieś	11 850	34,1	658	57,9
szkoly publiczne	34 010	98,0	1 065	93,7
szkoly niepubliczne	710	2,0	72	6,3

*w tym 54 laureatów konkursów, którzy mają zaświadczenia z najwyższymi wynikami

Większość szóstoklasistów rozwiązywała zestaw standardowy (S-1-112) przeznaczony dla uczniów bez dysfunkcji oraz uczniów z dysleksją rozwojową. Uczniowie z orzeczonymi dysfunkcjami wzroku lub słuchu oraz uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim pisali sprawdzian w formie dostosowanej do ich potrzeb i możliwości. Liczby uczniów rozwiązujących 5 kwietnia 2011 r. poszczególne rodzaje zestawów przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Liczby uczniów a rodzaje zestawów egzaminacyjnych na sprawdzianie 2011

Symbol zestawu	Przeznaczenie zestawu	Woj. dolnośląskie		Woj. opolskie		Ogółem w okręgu	
		liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
S-1-112	Zestaw dla uczniów bez dysfunkcji i uczniów z dysleksją rozwojową	25 045	98,1	8 986	97,7	34 031	98,0
S-4-112	Zestaw dla uczniów słabowidzących (16 pkt.)	50	0,2	18	0,2	68	0,2
S-5-112	Zestaw dla uczniów słabowidzących (24 pkt.)	3		4		7	
S-6-112	Zestaw dla uczniów niewidomych (brajl)	2		2		4	
S-7-112	Zestaw dla uczniów słabosłyszących i niesłyszących	72	0,3	25	0,3	97	0,3
S-8-112	Zestaw dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	352	1,4	161	1,8	513	1,5
Ogółem uczniów		25 524	100,0	9 196	100,0	34 720	100,0

Uczniowie rozwiązujący na sprawdzianie kwietniowym zestaw standardowy stanowili 98% całej populacji szóstoklasistów z obu województw. Odsetek uczniów z dysleksją jest nieco niższy od ubiegłorocznego i wynosi 7,5% (tabela 3.).

Tabela 3. Uczniowie z dysleksją i bez dysleksji na sprawdzianie 2011

Uczniowie	bez dysleksji		z dysleksją		Ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
woj. dolnośląskie	23 475	92,0	2 049	8,0	25 524	100,0
woj. opolskie	8 635	93,9	561	6,1	9 196	100,0
okręg	32 110	92,5	2 610	7,5	34 720	100,0

III. Opis standardowego zestawu zadań

Zestaw standardowy S-1-112 (dostępny na stronie: www.oke.wroc.pl), przeznaczony dla uczniów bez dysfunkcji i dla uczniów z dysleksją, składał się z 20 zadań zamkniętych oraz z 6 zadań otwartych. Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

Zadania testu sprawdzały umiejętności z pięciu obszarów umiejętności opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych. Udział punktów możliwych do uzyskania za każdy z tych obszarów przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Plan standardowego zestawu zadań na sprawdzianie 5 kwietnia 2011 r.

Obszar umiejętności	Liczba punktów	Waga	Numery zadań
1. Czytanie	10	25%	1, 2, 3, 4, 5, 6, 12, 13, 14, 15
2. Pisanie	10	25%	25, 26
3. Rozumowanie	8	20%	7, 16, 17, 20, 22, 23
4. Korzystanie z informacji	4	10%	8, 9, 10, 11
5. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	8	20%	18, 19, 21, 24
Razem	40	100%	

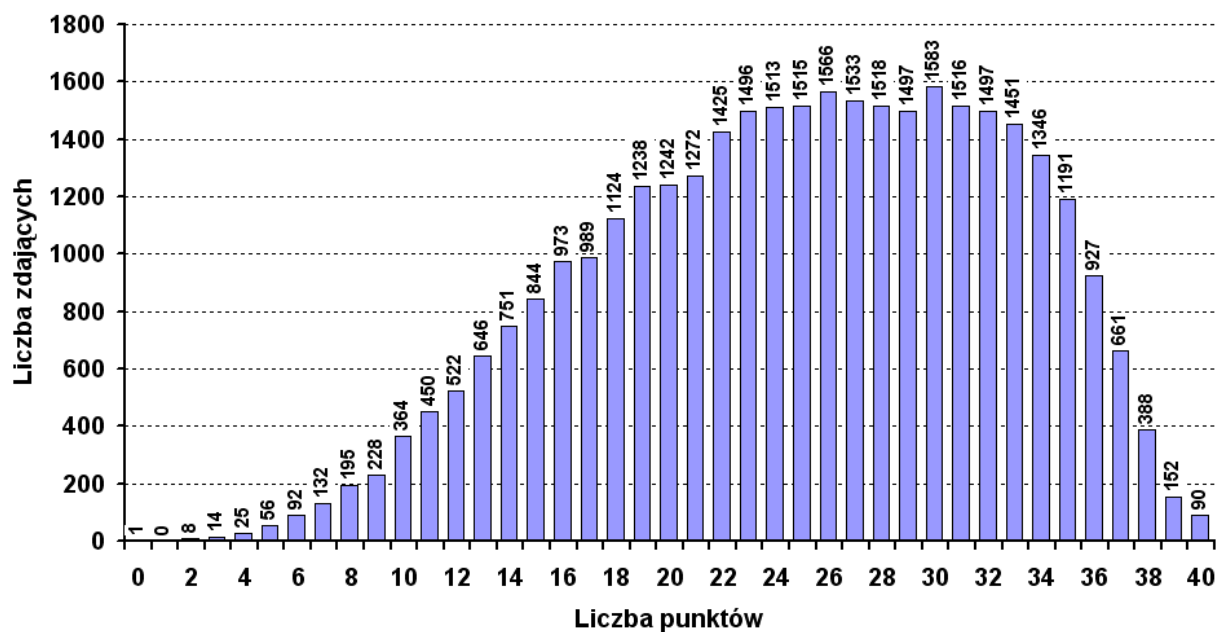
IV. Wyniki sprawdzianu standardowego

IV.1. Wyniki ogólne uczniów

Średni wynik w okręgu wynosi **24,9** punktu na 40 możliwych do uzyskania (**62,3%** punktów). Tylko jeden uczeń w okręgu ma wynik zerowy. Wynik maksymalny (40 punktów) ma 90 uczniów (w tym 54 laureatów konkursów). Najczęściej uczniowie osiągnęli wynik 30 punktów (1 583 uczniów). Rozkład ogólnych wyników uczniów w okręgu został przedstawiony na diagramie 1.

Diagram 1. Rozkład ogólnych wyników sprawdzianu – okręg

**Rozkład wyników za zestaw S-1-112 w woj. dolnośląskim i opolskim
(N=34 031, średni wynik 24,9 pkt)**

Podobnie jak w latach poprzednich uczniowie z dysleksją uzyskali wyniki nieco wyższe niż uczniowie bez dysleksji (diagram 2.). Wyniki dziewcząt są nieco wyższe od wyników chłopców (diagram 3.).

Diagram 2. Rozkład wyników uczniów z dysleksją i bez dysleksji – okręg

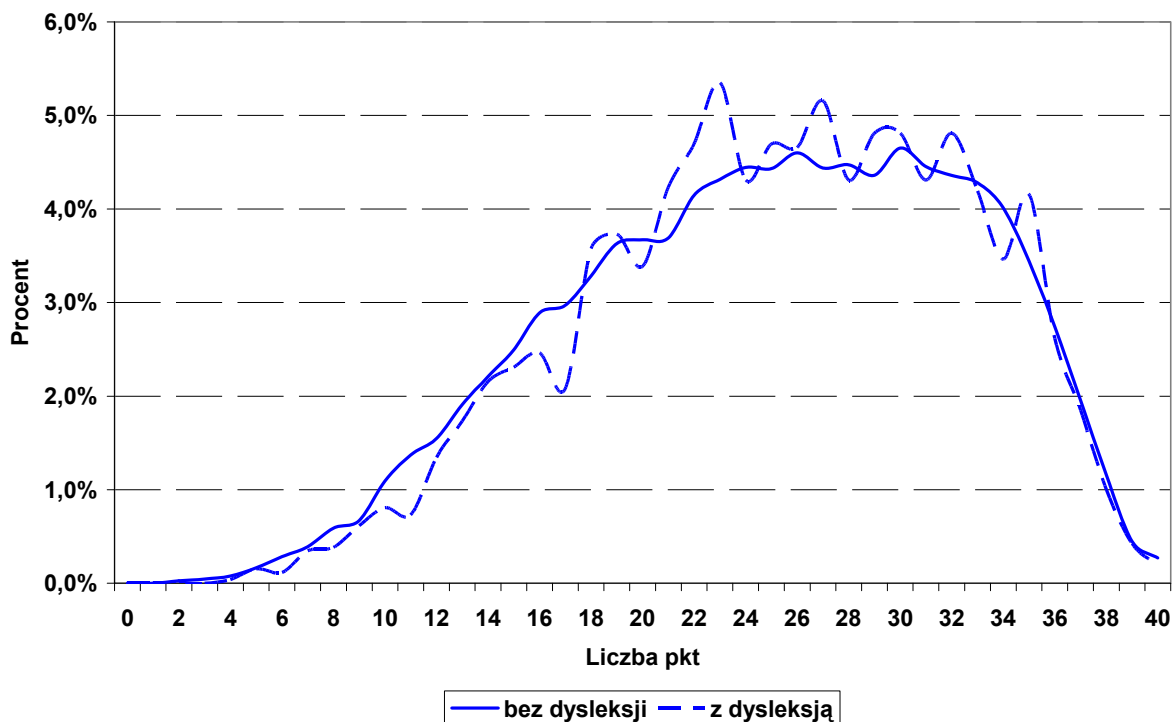
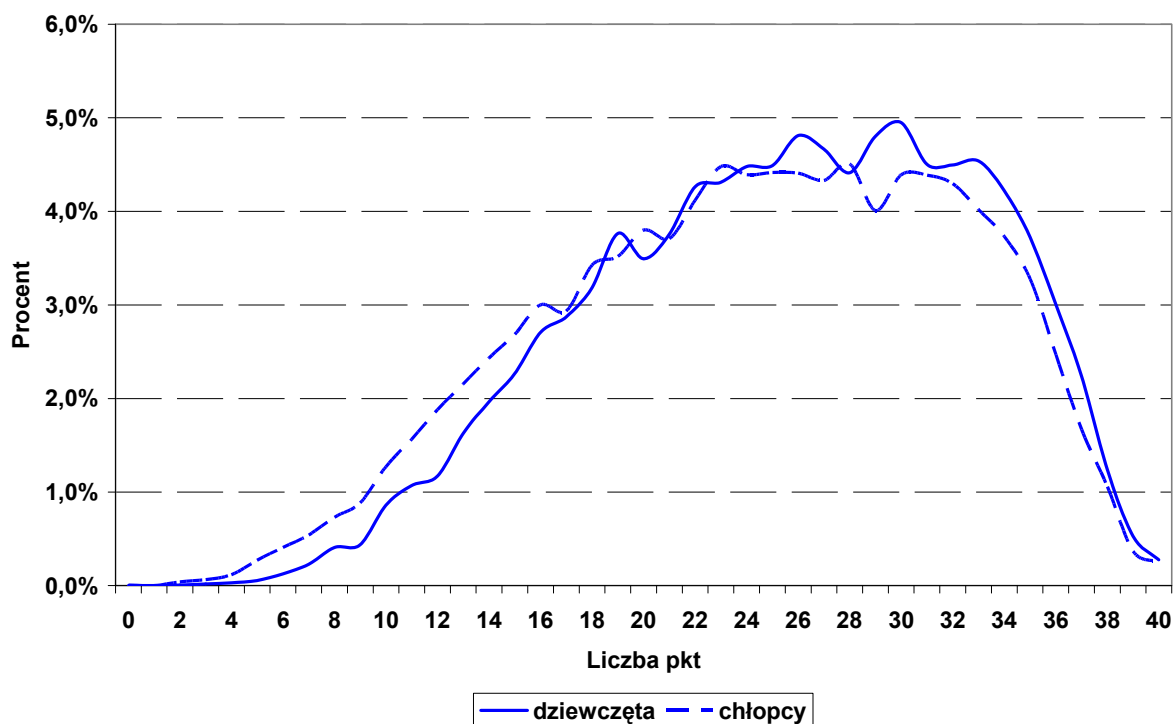

Diagram 3. Rozkład wyników dziewcząt i chłopców – okręg

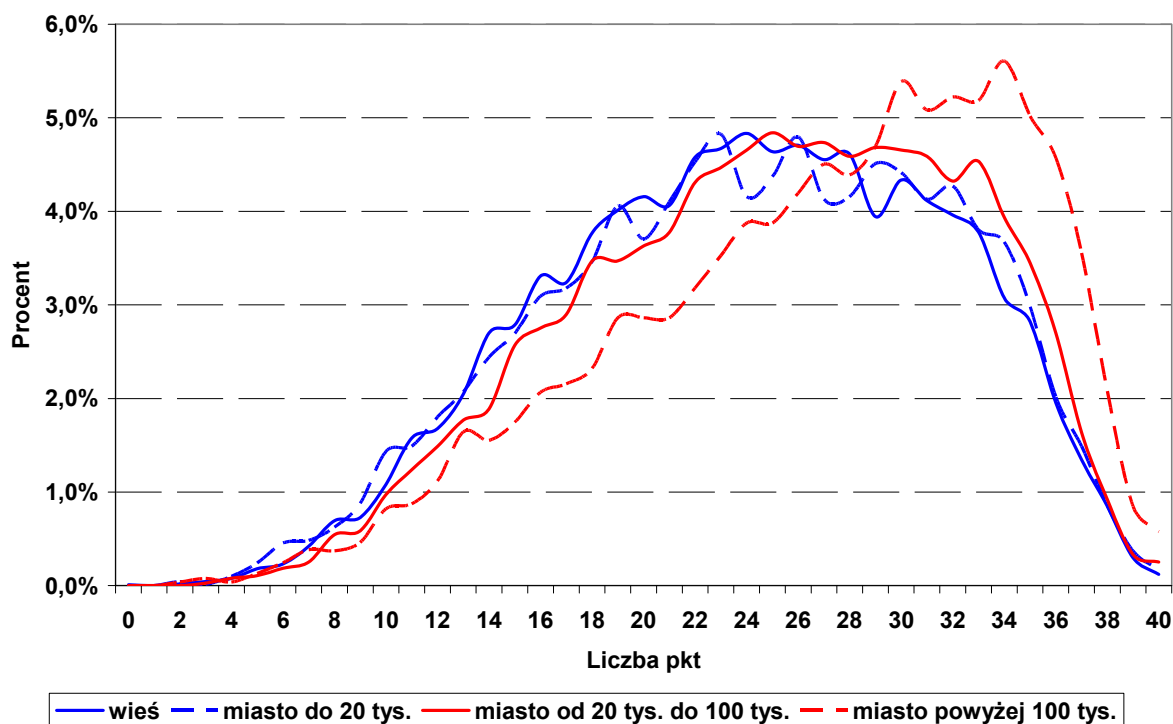

Z danych w tabeli 5. wynika, że średnie wyniki uczniów w obu województwach, dolnośląskim i opolskim, są niemal identyczne. Jak co roku najwyższe wyniki uzyskali uczniowie z dużych miast. Różnica między ich średnim wynikiem a średnim wynikiem uczniów ze szkół wiejskich wynosi 2,8 punktu – w stosunku do roku ubiegłego zmniejszyła się o 0,4 punktu. Rozkład wyników w zależności od lokalizacji szkoły został przedstawiony na diagramie 4.

Tabela 5. Ogólne wyniki uczniów ze sprawdzianu 2011 w warstwach

Warstwa	Liczba uczniów	Średni wynik	
		w punktach	w procentach
Okręg	34 720	24,9	62,3
woj. dolnośląskie	25 524	24,8	62,1
woj. opolskie	9 196	25,1	62,7
miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	7 951	26,8	67,0
miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7 717	25,0	62,5
miasto do 20 tys. mieszkańców	7 202	24,1	60,3
Wieś	11 850	24,0	60,1
szkoły publiczne	34 010	24,9	62,1
szkoły niepubliczne	710	27,3	68,3

Diagram 4. Rozkład wyników uczniów w zależności od wielkości miejscowości – okręg

Centralna Komisja Egzaminacyjna, dysponując wynikami wszystkich uczniów w kraju, ustaliła przedziały wyników dla dziewięciostopniowej skali staninowej. Rozkład wyników w przedziałach tej skali został przedstawiony w tabeli 6. i na diagramie 5.

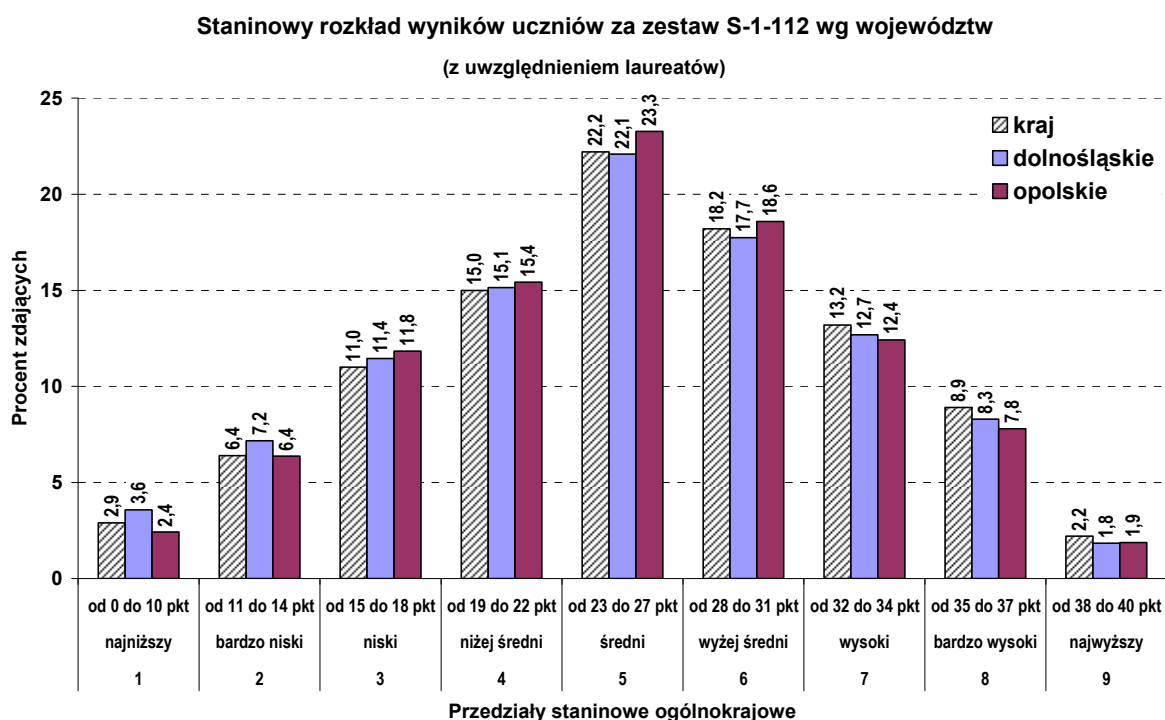
Ustalenie, jaki procent wyników uczniów z naszego okręgu mieści się w poszczególnych przedziałach tej skali, pozwala porównać rozkłady – okręgowy i wojewódzkie z krajowym oraz określić pozycję wyniku każdego ucznia.

Tabela 6. Procentowy rozkład wyników uczniów w przedziałach skali staninowej w 2011 r.

Numer stanina		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Nazwa stanina/wyniku		<i>najniższy</i>	<i>bardzo niski</i>	<i>niski</i>	<i>niżej średni</i>	<i>średni</i>	<i>wyżej średni</i>	<i>wysoki</i>	<i>bardzo wysoki</i>	<i>najwyższy</i>
Przedział punktowy		0-10	11-14	15-18	19-22	23-27	28-31	32-34	35-37	38-40
Procent uczniów	kraj	2,9	6,4	11,0	15,0	22,2	18,2	13,2	8,9	2,2
	okręg	3,3	7,0	11,5	15,2	22,4	18,0	12,6	8,2	1,9
	woj. dolnośląskie	3,6	7,2	11,4	15,1	22,1	17,7	12,7	8,3	1,8
	woj. opolskie	2,4	6,4	11,8	15,4	23,3	18,6	12,4	7,8	1,9

W województwie opolskim po raz kolejny zwraca uwagę mniejszy niż w kraju i w województwie dolnośląskim odsetek uczniów z najniższymi wynikami.

Diagram 5. Rozkład wyników uczniów w przedziałach skali staninowej w 2011 r.

W tabeli 7. zestawiono punktowe przedziały skali staninowej z lat 2002 – 2011 dla wyników uczniów przydatne do porównań wyników sprawdzianu w poszczególnych latach.

Tabela 7. Przedziały skali staninowej wyników uczniów w latach 2002 – 2011

Rok	Numer i nazwa stanina/wyniku								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	<i>najniższy</i>	<i>bardzo niski</i>	<i>niski</i>	<i>niżej średni</i>	<i>średni</i>	<i>wyżej średni</i>	<i>wysoki</i>	<i>bardzo wysoki</i>	<i>najwyższy</i>
2002	0-15	16-20	21-24	25-28	29-32	33-35	36-37	38	39-40
2003	0-15	16-19	20-23	24-27	28-31	32-34	35-36	37-38	39-40
2004	0-10	11-15	16-19	20-23	24-27	28-31	32-34	35-37	38-40
2005	0-13	14-18	19-23	24-28	29-32	33-35	36-37	38	39-40
2006	0-9	10-13	14-18	19-23	24-29	30-33	34-36	37-38	39-40
2007	0-11	12-15	16-20	21-25	26-30	31-33	34-35	36-37	38-40
2008	0-11	12-15	16-20	21-24	25-28	29-31	32-34	35-36	37-40
2009	0-9	10-12	13-16	17-20	21-24	25-28	29-32	33-35	36-40
2010	0-9	10-13	14-17	18-22	23-27	28-31	32-34	35-37	38-40
2011	0-10	11-14	15-18	19-22	23-27	28-31	32-34	35-37	38-40

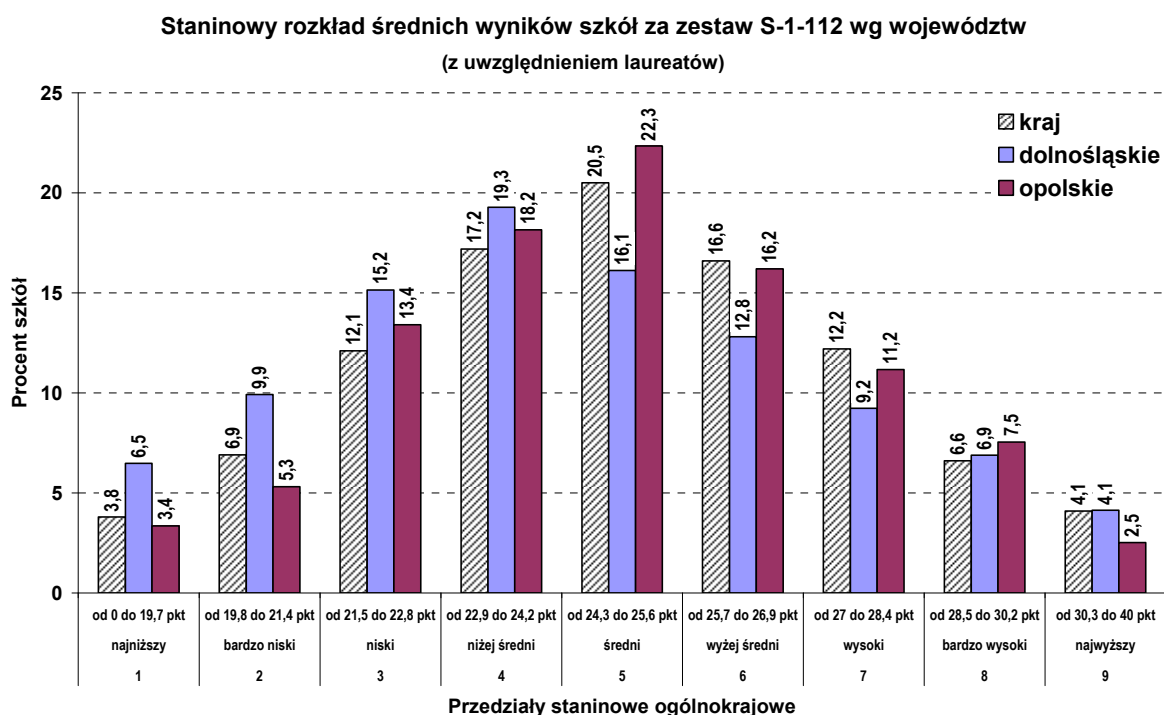
IV.2. Średnie wyniki szkół

W Centralnej Komisji Egzaminacyjnej ustalono również skalę staninową dla średnich wyników szkół. W tabeli 8. i na diagramie 6. pokazano, jaki procent szkół z naszego okręgu mieści się w poszczególnych przedziałach tej skali.

Tabela 8. Procentowy rozkład średnich wyników szkół w przedziałach skali staninowej w 2011 r.

Numer stanina		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Nazwa stanina/wyniku		<i>najniższy</i>	<i>bardzo niski</i>	<i>niski</i>	<i>niżej średni</i>	<i>średni</i>	<i>wyżej średni</i>	<i>wysoki</i>	<i>bardzo wysoki</i>	<i>najwyższy</i>
Przedział punktowy		8,8-19,7	19,8-21,4	21,5-22,8	22,9-24,2	24,3-25,6	25,7-26,9	27,0-28,4	28,5-30,2	30,3-37,0
Procent szkół	kraj	3,8	6,9	12,1	17,2	20,5	16,6	12,2	6,6	4,1
	okręg	5,4	8,4	14,6	18,9	18,2	13,9	9,9	7,1	3,6
	woj. dolnośląskie	6,5	9,9	15,2	19,3	16,1	12,8	9,2	6,9	4,1
	woj. opolskie	3,4	5,3	13,4	18,2	22,3	16,2	11,2	7,5	2,5

Diagram 6. Rozkład średnich wyników szkół w przedziałach skali staninowej w 2011 r.

W tabeli 9. zestawiono punktowe przedziały skali staninowej z lat 2002 – 2011 przydatne do porównań średnich wyników szkół w poszczególnych latach.

Tabela 9. Przedziały skali staninowej średnich wyników szkół w latach 2002 – 2011

Rok	Numer i nazwa stanina/wyniku								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	najniższy	bardzo niski	niski	niżej średni	średni	wyżej średni	wysoki	bardzo wysoki	najwyższy
2002	7,5-24,2	24,3-26,0	26,1-27,4	27,5-28,7	28,8-30,0	30,1-31,3	31,4-32,8	32,9-34,6	34,7-39,5
2003	7,7-23,1	23,2-24,9	25,0-26,3	26,4-27,6	27,7-28,9	29,0-30,1	30,2-31,3	31,4-32,8	32,9-39,0
2004	2,0-19,6	19,7-21,4	21,5-22,9	23,0-24,3	24,4-25,7	25,8-27,2	27,3-28,9	29,0-31,2	31,3-39,5
2005	11,0-23,7	23,8-25,6	25,7-27,0	27,1-28,4	28,5-29,7	29,8-31,0	31,1-32,3	32,4-33,8	33,9-39,2
2006	4,0-19,1	19,2-20,9	21,0-22,6	22,7-24,1	24,2-25,7	25,8-27,3	27,4-29,0	29,1-31,3	31,4-39,0
2007	7,2-20,8	20,9-22,6	22,7-24,1	24,2-25,4	25,5-26,8	26,9-28,2	28,3-29,7	29,8-31,7	31,8-39,5
2008	5,2-20,0	20,1-21,9	22,0-23,3	23,4-24,7	24,8-26,1	26,2-27,5	27,6-29,0	29,1-30,9	31,0-38,0
2009	7,9-17,0	17,1-18,7	18,8-20,0	20,1-21,3	21,4-22,7	22,8-24,1	24,2-25,6	25,7-27,7	27,8-35,7
2010	7,6-18,5	18,6-20,3	20,4-21,8	21,9-23,2	23,3-24,8	24,9-26,2	26,3-27,8	27,9-29,9	30,0-37,7
2011	8,8-19,7	19,8-21,4	21,5-22,8	22,9-24,2	24,3-25,6	25,7-26,9	27,0-28,4	28,5-30,2	30,3-37,0

IV.3. Wyniki uczniów w obszarach umiejętności

W tabeli 10. przedstawiono wyniki uczniów w pięciu badanych na sprawdzianie obszarach umiejętności, opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych: *czytaniu, pisaniu, rozumowaniu, korzystaniu z informacji i wykorzystywaniu wiedzy w praktyce.*

Uczniowie osiągnęli najwyższe wyniki za *czytanie*, najniższe – za *wykorzystywanie wiedzy w praktyce.*

Tabela 10. Wyniki uczniów w obszarach umiejętności

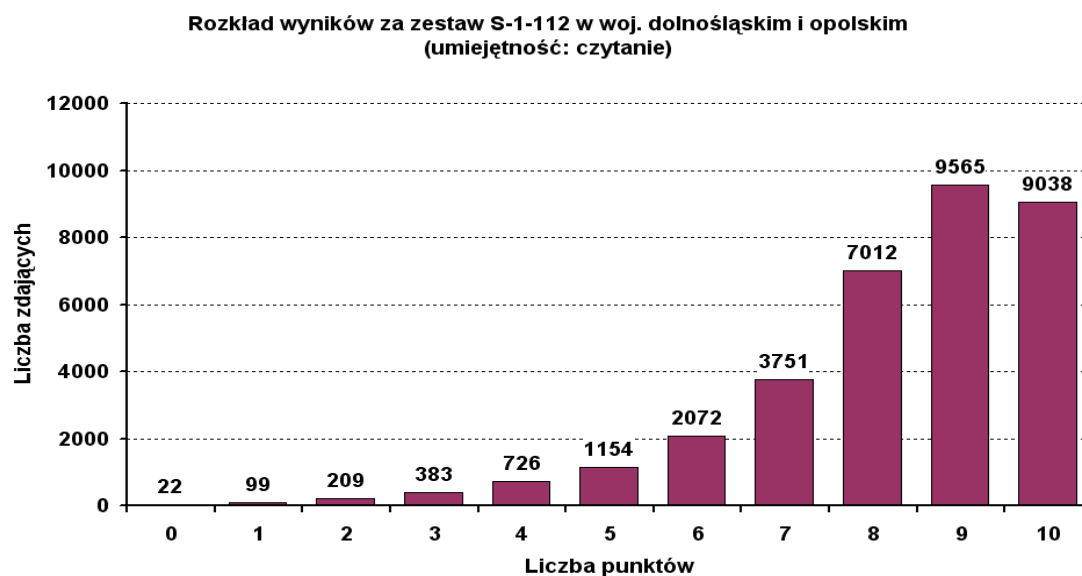
Obszar umiejętności	Maks. liczba punktów	Średni wynik w punktach			Średni wynik w procentach		
		Okręg	woj. dolnośląskie	woj. opolskie	okręg	woj. dolnośląskie	woj. opolskie
1. Czytanie	10	8,3	8,3	8,2	82,7	82,9	82,4
2. Pisanie	10	5,3	5,3	5,5	53,3	52,8	55,0
3. Rozumowanie	8	5,2	5,2	5,2	65,1	65,0	65,4
4. Korzystanie z informacji	4	2,3	2,3	2,3	57,2	57,0	57,6
5. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	8	3,8	3,8	3,8	47,5	47,5	47,4
Razem	40	24,9	24,8	25,1	62,3	62,1	62,7

Na diagramach od 7. do 11. przedstawiono rozkłady punktów uzyskanych przez uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności.

Czytanie

Średni wynik za *czytanie* wyniósł 8,3 punktu na 10 możliwych do uzyskania (82,7% punktów). Wynik maksymalny uzyskało w okręgu 9 038 uczniów (prawie 27% uczniów), a wynik zerowy – 22 uczniów. Najczęściej uzyskiwanym wynikiem było 9 punktów. Rozkład wszystkich punktów uzyskanych przez uczniów w tym obszarze pokazuje diagram 7.

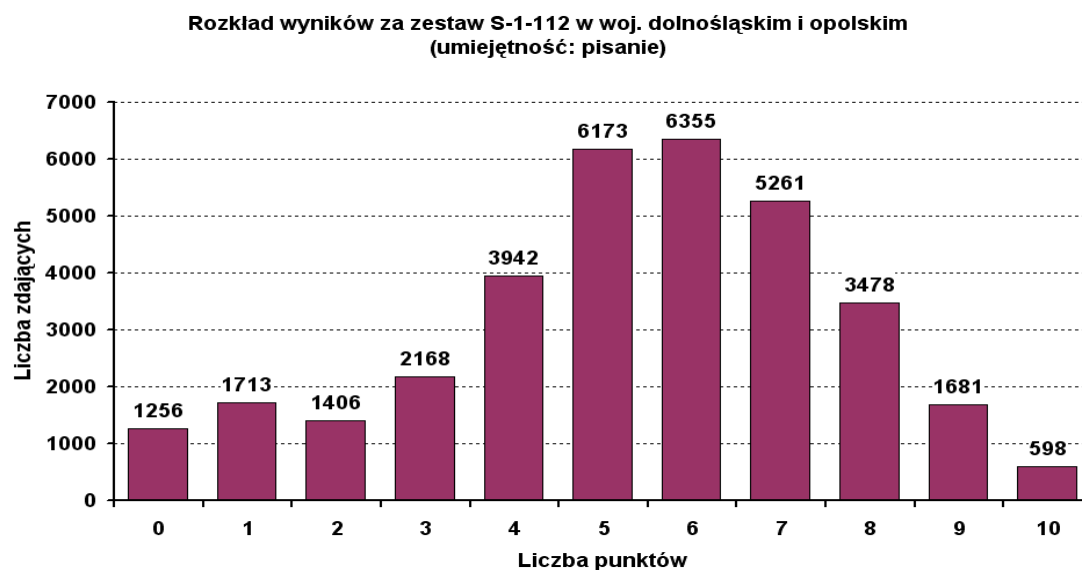
Diagram 7. Rozkład punktów w *czytaniu*

Pisanie

Średni wynik za *pisanie* wyniósł 5,3 punktu na 10 możliwych do uzyskania (53,3% punktów). Wynik maksymalny uzyskało w okręgu tylko 598 uczniów (niespełna 2% uczniów), a wynik zerowy – 1 256 uczniów. Najczęściej uzyskiwanym wynikiem było 6 punktów. Rozkład wszystkich punktów uzyskanych przez uczniów w tym obszarze pokazuje diagram 8.

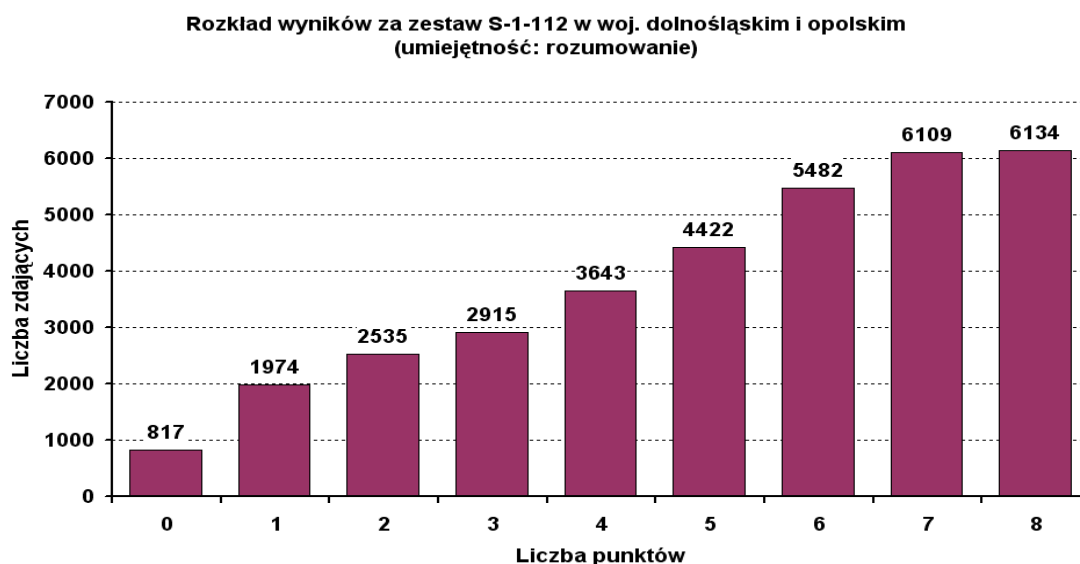
Diagram 8. Rozkład punktów w *pisaniu*

Rozumowanie

Średni wynik za *rozumowanie* wyniósł 5,2 punktu na 8 punktów możliwych do uzyskania (65,1% punktów). Wynik maksymalny uzyskało w okręgu 6 134 uczniów (około 18% uczniów), a wynik zerowy – 817 uczniów. Ponad połowa zdających otrzymała 6 i więcej punktów, a najczęściej uzyskiwanym wynikiem był wynik maksymalny. Rozkład wszystkich punktów uzyskanych przez uczniów w tym obszarze pokazuje diagram 9.

Diagram 9. Rozkład punktów w *rozumowaniu*

Korzystanie z informacji

Średni wynik za *korzystanie z informacji* wyniósł 2,3 punktu na 4 możliwe do uzyskania (57,2% punktów). Wynik maksymalny uzyskało w okręgu 3 289 uczniów (prawie 10% uczniów), a zerowy – 706 uczniów. Najczęściej uzyskiwanym wynikiem były 2 punkty. Rozkład wszystkich punktów uzyskanych przez uczniów w tym obszarze pokazuje diagram 10.

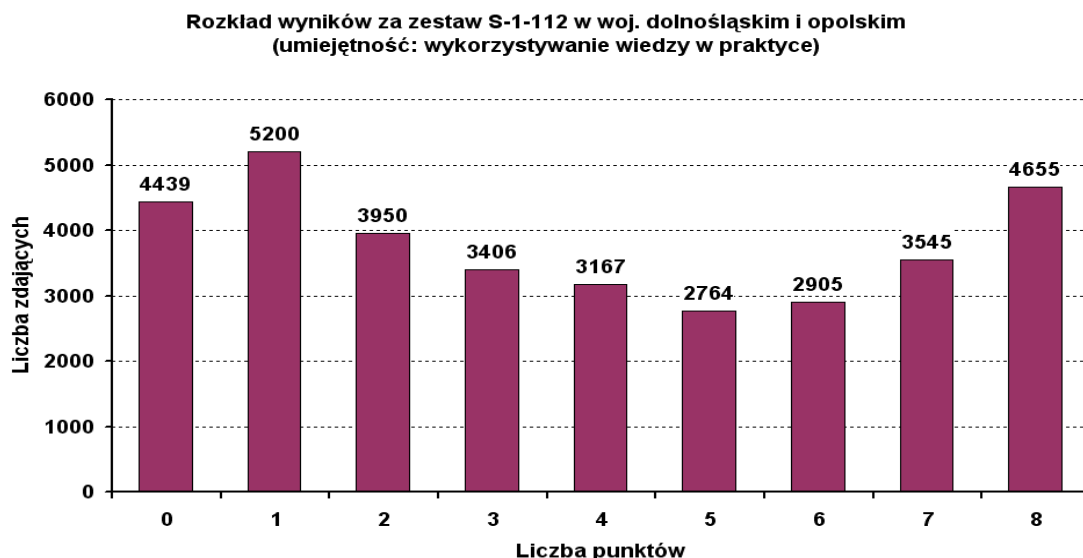
Diagram 10. Rozkład punktów w *korzystaniu z informacji*

Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

Średni wynik za wykorzystywanie wiedzy w praktyce wyniósł 3,8 punktu na 8 punktów możliwych do uzyskania (47,5% punktów). Wynik maksymalny uzyskało w okręgu 4 655 uczniów (prawie 14% uczniów), a wynik zerowy – 4 439 uczniów (około 13% uczniów). Najczęściej uzyskiwane wyniki to: 1 punkt (5 200 uczniów) i 0 punktów (4 439 uczniów) oraz 8 punktów (4 655 uczniów). Rozkład wszystkich punktów uzyskanych przez uczniów w tym obszarze pokazuje diagram 11.

Diagram 11. Rozkład punktów w wykorzystywaniu wiedzy w praktyce

IV.4. Łatwości zadań sprawdzianu

Łatwość poszczególnych zadań w teście była zróżnicowana. Jak co roku najwięcej było zadań umiarkowanie trudnych (tabela 11.).

Tabela 11. Zadania zestawu standardowego w przedziałach wskaźników łatwości

Wskaźnik łatwości	0,00 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
Interpretacja wskaźnika	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
Liczba zadań	–	4	10	5	7
Numery zadań	–	11, 21, 24, 26	3, 7, 8, 10, 14, 16, 18, 19, 22, 25	12, 15, 17, 20, 23	1, 2, 4, 5, 6, 9, 13

Łatwości poszczególnych zadań sprawdzianu standardowego (procent uzyskanych punktów) wraz z opisem wszystkich sprawdzanych czynności uczniów przedstawia tabela 12. W zadaniach otwartych, w których punktowano różne czynności, jest podana także łatwość każdej z nich.

Tabela 12. Łatwości zadań/czynności zestawu S-1-112

Nr zadania	Obszar standardów	Sprawdzana czynność ucznia (z numerem standardu) Uczeń:	Maks. liczba punktów	Wskaźnik łatwości
1	czytanie	odczytuje ogólny sens tekstu (1.1)	1	0,90
2	czytanie	wyszukuje informacje w tekście (1.1)	1	0,92
3	czytanie	określa funkcję elementów tekstu (1.1)	1	0,56
4	czytanie	wyszukuje informacje podane wprost (1.1)	1	0,92
5	czytanie	rozumie puentę tekstu (1.1)	1	0,93
6	czytanie	wnioskuje na podstawie przesłanek zawartych w tekście (1.1)	1	0,96
7	rozumowanie	umieszcza datę w przedziale czasowym (3.1)	1	0,50
8	korzystanie z informacji	ustala datę na podstawie informacji zawartych w przypisie (4.1)	1	0,55
9	korzystanie z informacji	korzysta z informacji zamieszczonych w tabeli (4.1)	1	0,90
10	korzystanie z informacji	korzysta z informacji zamieszczonych w tabeli (4.1)	1	0,55
11	korzystanie z informacji	korzysta z informacji zamieszczonych w tabeli (4.1)	1	0,28
12	czytanie	wnioskuje na podstawie przesłanek zawartych w tekście (1.1)	1	0,85
13	czytanie	określa intencję bohatera (1.1)	1	0,91
14	czytanie	rozumie główną myśl tekstu (1.1)	1	0,50
15	czytanie	dostrzega charakterystyczną cechę języka utworu (1.1)	1	0,83
16	rozumowanie	wyznacza długość krawędzi sześciąnu (3.6)	1	0,50
17	rozumowanie	wyznacza wielokrotność liczby (3.7)	1	0,72
18	wykorzystywanie wiedzy w praktyce	oblicza cenę jednostkową towaru (5.3)	1	0,54
19	wykorzystywanie wiedzy w praktyce	wskazuje praktyczny sposób zrównania dwóch wielkości (5.5)	1	0,52
20	rozumowanie	ustala sposób obliczenia pola trójkąta (3.8)	1	0,72
21	wykorzystywanie wiedzy w praktyce	I. oblicza długość zgodnie z warunkami zadania (5.3)	2	0,49
22	rozumowanie	I. wyznacza iloraz i zaokrągla wynik na potrzeby sytuacji praktycznej (3.8)	2	0,62
23	rozumowanie	I. wyznacza czynnik iloczynu (3.8)	2	0,77
24	wykorzystywanie wiedzy w praktyce	I. wyznacza kwotę i dzieli ją na równe części (5.3)	4	0,44

25	Pisanie	I. opisuje dzieło sztuki użytkowej (2.1)	3	0,53	0,58
		II. pisze funkcjonalnym stylem z dbałością o dobór słownictwa (2.3)	1	0,31	
		III. pisze poprawnie pod względem gramatycznym (2.3)	1	0,66	
		IV. pisze ortograficznie (2.3)	1	0,73	
		V. pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym (2.3)	1	0,77	
26	Pisanie	I. pisze zaproszenie (2.1)	2	0,30	0,43
		II. pisze ortograficznie (2.3)	1	0,69	

Podobnie jak w latach poprzednich zadania zamknięte okazały się dla uczniów łatwiejsze niż zadania otwarte (za zamknięte uzyskali około 70% punktów, a za otwarte około 55% punktów).

Wybór odpowiedzi uczniów w zadaniach zamkniętych przedstawiono w tabelach 13a i 13b – osobno dla wersji A i wersji B testu.

Rozkład punktów za rozwiązania zadań otwartych pokazano w tabeli 14., a w tabeli 14a – frakcję opuszczeń tych zadań.

Tabela 13a. Procentowy rozkład odpowiedzi w zadaniach zamkniętych – wersja A

Numer zadania	Odpowiedź A	Odpowiedź B	Odpowiedź C	Odpowiedź D	Brak odpowiedzi
1	4,8	3,0	90,0	2,2	0,0
2	4,0	1,1	3,2	91,7	0,0
3	8,0	28,9	4,7	58,2	0,2
4	5,7	91,1	0,7	2,4	0,0
5	3,9	2,1	92,6	1,3	0,1
6	0,9	95,6	2,7	0,7	0,1
7	12,3	48,9	29,7	8,5	0,5
8	1,6	7,5	55,3	35,3	0,2
9	90,3	1,8	2,9	5,0	0,0
10	43,1	55,3	1,2	0,4	0,1
11	37,6	20,1	13,7	28,4	0,2
12	84,9	2,1	2,5	10,4	0,2
13	2,2	5,5	1,1	91,1	0,1
14	54,9	5,2	19,3	19,9	0,7
15	4,8	7,6	83,1	4,4	0,2
16	49,5	33,8	11,4	4,6	0,7
17	2,7	71,5	12,0	13,7	0,1
18	30,2	8,6	7,6	53,4	0,2
19	11,8	19,4	52,9	15,5	0,3
20	71,9	13,8	10,0	4,1	0,2

Uwaga: szarym kolorem wyróżniono odpowiedzi poprawne.

Tabela 13b. Procentowy rozkład odpowiedzi w zadaniach zamkniętych – wersja B

Numer zadania	Odpowiedź A	Odpowiedź B	Odpowiedź C	Odpowiedź D	Brak odpowiedzi
1	3,3	90,2	3,6	2,8	0,1
2	3,9	2,8	92,0	1,3	0,0
3	53,8	4,4	28,9	12,7	0,2
4	2,1	0,5	92,5	4,8	0,1
5	2,4	2,9	1,2	93,4	0,1
6	95,8	0,8	2,8	0,6	0,1
7	10,8	50,5	29,6	8,7	0,4
8	37,4	54,4	6,9	1,1	0,1
9	90,1	1,8	3,0	5,1	0,0
10	0,6	1,8	54,8	42,7	0,1
11	39,3	20,5	11,7	28,2	0,2
12	2,9	84,4	10,1	2,5	0,1
13	91,4	1,5	5,4	1,6	0,1
14	27,5	6,5	20,2	45,1	0,7
15	4,8	7,3	82,6	5,1	0,1
16	5,2	13,8	30,2	50,0	0,7
17	14,1	11,8	71,5	2,5	0,1
18	29,2	9,1	7,4	54,1	0,2
19	51,9	20,8	12,1	14,8	0,4
20	71,4	14,0	9,3	5,0	0,2

Uwaga: szarym kolorem wyróżniono odpowiedzi poprawne.

Tabela 14. Procentowy rozkład punktów za zadania otwarte

Liczba punktów		0	1	2	3	4	5	6	7
Zadanie 21.	I	47,3	6,6	46,1					
Zadanie 22.	I	26,4	23,3	50,3					
Zadanie 23.	I	19,8	6,5	73,6					
Zadanie 24.	I	40,3	15,1	5,0	9,0	30,5			
Zadanie 25.	I	10,1	40,3	31,1	18,4				
	II	68,9	31,1						
	III	33,7	66,3						
	IV	27,1	72,9						
	V	23,1	76,9						
	Suma	9,8	1,5	5,0	12,5	27,2	23,2	13,8	6,8
Zadanie 26.	I	56,6	27,4	16,0					
	II	31,4	68,6						
	Suma	20,7	43,2	23,5	12,7				

Tabela 14a. Frakcja opuszczeń zadań otwartych

Numer zadania	21	22	23	24	25	26
Liczba opuszczeń	2167	1187	1123	2138	476	385
Procent opuszczeń	6,4	3,5	3,3	6,3	1,4	1,1

V. Wykonanie przez uczniów zadań sprawdzianu

V.1. Wykonanie zadań w obszarach umiejętności a przedziały wyników uczniów

Przeciętny szóstoklasista najwyższe wyniki osiągnął za *czytanie*, a najniższe za *wykorzystywanie wiedzy w praktyce*. W tabeli 15. pokazano, jak różna była łatwość zadań/czynności sprawdzających umiejętności szóstoklasistów w poszczególnych obszarach z podziałem na trzy przedziały wyników. Dla grupy uczniów, których ogólne wyniki sytuują się w przedziałach wyników niskich (pierwsze trzy staniny) prawie wszystkie zadania/czynności okazały się trudne, co szczególnie widać w *wykorzystywaniu wiedzy w praktyce*.

Tabela 15. Zróżnicowanie poziomu osiągnięć szóstoklasistów na sprawdzianie 2011

Przedział wyników ogólnych:	wyniki niskie (staniny 1.2.3.)	wyniki średnie (staniny 4.5.6.)	wyniki wysokie (staniny 7.8.9.)
Procent uczniów w okręgu	21,8	55,6	22,7
Umiejętność	Procent punktów uzyskanych za wykonanie zadań sprawdzianu		
Czytanie	62,2	85,5	95,8
Pisanie	30,9	54,2	72,8
Rozumowanie	28,4	68,0	93,2
Korzystanie z informacji	42,3	56,1	73,9
Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	10,4	44,9	89,6
Ogółem	35,3	63,1	86,1

Uwaga: Szarym kolorem wyróżniono zadowalający poziom osiągnięć uczniów (70% punktów lub więcej).

Czytanie

Przeciętny uczeń uzyskał za zadania sprawdzające *czytanie* 82,7% punktów możliwych do uzyskania. W tabeli 16. pokazano, jak różna była łatwość tych zadań w kolejnych przedziałach skali staninowej.

Tabela 16. Zadania sprawdzające czytanie – rozkład wyników na skali staninowej

Nr zadania	Sprawdzana czynność ucznia (z numerem standardu) Uczeń:	Maks. liczba punktów.	Średni wynik (w procentach) za zadanie/czynność w kolejnych staninach								
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			0-10	11-14	15-18	19-22	23-27	28-31	32-34	35-37	38-40
1	odczytuje ogólny sens tekstu (1.1)	1	41	69	81	90	94	97	98	99	100
2	wyszukuje informacje w tekście (1.1)	1	47	70	83	92	96	99	99	100	100
3	określa funkcję elementów tekstu (1.1)	1	13	21	30	40	55	70	83	93	99
4	wyszukuje informacje podane wprost (1.1)	1	54	76	86	91	95	97	98	99	99
5	rozumie puentę tekstu (1.1)	1	46	73	86	94	97	99	100	100	100
6	wnioskuje na podstawie przesłanek zawartych w tekście (1.1)	1	65	85	93	96	98	99	100	100	100
12	wnioskuje na podstawie przesłanek zawartych w tekście (1.1)	1	46	60	70	82	88	93	96	98	100
13	określa intencję bohatera (1.1)	1	41	68	84	92	96	98	99	99	100
14	rozumie główną myśl tekstu (1.1)	1	12	18	26	37	48	61	73	86	95
15	dostrzega charakterystyczną cechę języka utworu (1.1)	1	27	51	67	79	89	93	97	99	100
Ogółem za czytanie		10	39	59	71	79	86	91	94	97	99

Uwaga: Szarym kolorem wyróżniono zadania łatwe i bardzo łatwe (70% punktów lub więcej).

Czytanie było badane dziesięcioma zadaniami zamkniętymi, odnoszącymi się do dwóch tekstów – do fragmentu zbeletryzowanej biografii Karola Gaussa oraz do fragmentów wiersza Jana Brzechwy pt. *Sum*.

Mimo wysokiej ogólnej łatwości tych zadań (prawie 83% punktów możliwych do uzyskania) okazuje się, że żadne z nich nie było łatwe dla wszystkich szóstoklasistów. Dla uczniów, których wynik sprawdzianu sytuuje się w 1. staninie, wszystkie zadania były bardziej lub mniej trudne (nawet zadanie 6. – najłatwiejsze w całym teście). Uczniowie z przedziałów wyników średnich mieli trudności z rozwiązaniem dwóch zadań (zadania 3. i 14.). Wszystkie zadania były bardzo łatwe tylko dla uczniów z wysokimi ogólnymi wynikami sprawdzianu (staniny 7., 8. i 9.). Nawet zadanie 14. – jedno z najtrudniejszych zadań zamkniętych tegorocznego testu – dla tej grupy uczniów było łatwe.

Pisanie

Przeciętny uczeń uzyskał za zadania sprawdzające *pisanie* 53,3% punktów możliwych do uzyskania. W tabeli 17. pokazano, jak różna była łatwość tych zadań w kolejnych przedziałach skali staninowej.

Tabela 17. Zadania sprawdzające *pisanie* – rozkład wyników na skali staninowej

Nr zadania	Badana czynność ucznia (z numerem standardu) Uczeń:	Maks. liczba punktów	Średni wynik (w procentach) za zadanie/czynność w kolejnych staninach								
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			0-10	11-14	15-18	19-22	23-27	28-31	32-34	35-37	38-40
25	I. opisuje dzieło sztuki użytkowej (2.1)	3	19	32	40	46	52	58	65	75	90
	II. pisze funkcjonalnym stylem z dbałością o dobór słownictwa (2.3)	1	6	10	17	21	28	37	46	60	82
	III. pisze poprawnie pod względem gramatycznym (2.3)	1	11	29	46	60	70	77	85	91	98
	IV. pisze ortograficznie (2.3)	1	14	35	53	66	77	85	92	97	99
	V. pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym (2.3)	1	16	39	59	72	82	88	94	97	99
26	I. pisze zaproszenie (2.1)	2	5	11	17	23	28	34	39	54	79
	II. pisze ortograficznie (2.3)	1	23	38	52	62	70	78	85	91	98
Ogółem za pisanie		10	14	27	38	47	54	61	67	77	91

Uwaga: Szarym kolorem wyróżniono zadania/czynności łatwe i bardzo łatwe (70% punktów lub więcej).

Umiejętność *pisania* była sprawdzana dwoma zadaniami otwartymi. W zadaniu 25. trzeba było opisać znaczek pocztowy, a w zadaniu 26. – zredagować zaproszenie.

Ogółem *pisanie* okazało się trudne dla prawie 90% tegorocznych szóstoklasistów. W bardzo znikomym stopniu wykazali się tą umiejętnością we wszystkich sprawdzanych aspektach uczniowie z niskimi ogólnymi wynikami sprawdzianu (trzy pierwsze staniny). Mieli problemy z treścią, językiem, stylem swoich wypowiedzi i z poprawnym ich zapisem. Dla pozostałych uczniów spośród wszystkich sprawdzanych czynności łatwe do spełnienia okazały się jedynie kryteria poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej. Najtrudniejsze dla wszystkich okazało się kryterium funkcjonalności stylu opisu (25-II) oraz zredagowanie zaproszenia (26-I). Nawet w przedziałach wyników wysokich i bardzo wysokich poradził sobie z tymi aspektami pisemnych wypowiedzi przeciętnie tylko co drugi szóstoklasista. Jedynie dla uczniów z najwyższymi wynikami ogólnymi (stanin 9.) wszystko w *pisaniu* było łatwe.

Rozumowanie

Przeciętny uczeń uzyskał za zadania sprawdzające rozumowanie 65,1% punktów możliwych do uzyskania. W tabeli 18. pokazano, jak różna była łatwość tych zadań w kolejnych przedziałach skali staninowej.

Tabela 18. Zadania sprawdzające rozumowanie – rozkład wyników na skali staninowej

Nr zadania	Sprawdzana czynność ucznia (z numerem standardu) Uczeń:	Maks. liczba punktów	Średni wynik (w procentach) za zadanie/czynność w kolejnych staninach								
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			0-10	11-14	15-18	19-22	23-27	28-31	32-34	35-37	38-40
7	umieszcza datę w przedziale czasowym (3.1)	1	21	23	25	31	44	62	77	90	98
16	wyznacza długość krawędzi sześcianu (3.6)	1	21	25	28	32	43	60	77	89	98
17	wyznacza wielokrotność liczby (3.7)	1	27	38	48	59	74	86	93	97	99
20	ustala sposób obliczenia pola trójkąta (3.8)	1	25	36	46	57	75	87	95	99	99
22	I. wyznacza iloraz i zaokrągla wynik na potrzeby sytuacji praktycznej (3.8)	2	6	14	26	45	66	82	93	97	99
23	I. wyznacza czynnik iloczynu (3.8)	2	6	18	42	72	89	96	98	99	100
Ogółem za rozumowanie		8	15	23	35	52	68	82	91	96	99

Uwaga: Szarym kolorem wyróżniono zadania/czynności łatwe i bardzo łatwe (70% punktów lub więcej).

Rozumowanie było sprawdzane czterema zadaniami zamkniętymi i dwoma otwartymi.

Najłatwiejsze dla tegorocznych szóstoklasistów było zadanie 23., w którym należało wyznaczyć liczbę ciastek w małym opakowaniu z uwzględnieniem podanych w treści zależności. Uczniowie otrzymali za to zadanie 77% punktów możliwych do uzyskania. Najtrudniejsze okazały się dwa zadania zamknięte. Zadanie 7. wymagało od uczniów ustalenia daty wydarzenia opisywanego w tekście i umieszczenia tej daty w odpowiednim przedziale czasowym, natomiast zadanie 16. – wyznaczenia długości krawędzi sześcianu. Z tymi zadaniami poradził sobie tylko co drugi zdający.

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż zadania otwarte (22. i 23.), choć były łatwiejsze dla przeciętnego szóstoklasisty niż niektóre zadania zamknięte (7. i 16.), okazały się bardzo trudne dla uczniów, których ogólny wynik sprawdzianu sytuuje się w dwóch pierwszych staninach. Wszystkie zadania sprawdzające umiejętność rozumowania były natomiast bardzo łatwe lub łatwe dla uczniów, których ogólne wyniki sprawdzianu sytuują się w przedziałach wyników wysokich (staniny 7., 8. i 9.).

Korzystanie z informacji

Przeciętny uczeń uzyskał za zadania sprawdzające korzystanie z informacji 57,2% punktów możliwych do uzyskania. W tabeli 19. pokazano, jak różna była łatwość tych zadań w kolejnych przedziałach skali staninowej.

Tabela 19. Zadania sprawdzające korzystanie z informacji – rozkład wyników na skali staninowej

Nr zadania	Sprawdzana czynność ucznia (z numerem standardu) Uczeń:	Maks. liczba punktów	Średni wynik (w procentach) za zadanie/czynność w kolejnych staninach								
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			0-10	11-14	15-18	19-22	23-27	28-31	32-34	35-37	38-40
8	ustala datę na podstawie informacji zawartych w przypisie (4.1)	1	16	17	23	36	55	72	83	92	98

9	korzysta z informacji zamieszczonych w tabeli (4.1)	1	49	66	79	89	95	98	99	100	100
10	korzysta z informacji zamieszczonych w tabeli (4.1)	1	45	54	55	51	51	54	58	70	87
11	korzysta z informacji zamieszczonych w tabeli (4.1)	1	28	26	24	20	22	28	35	52	76
Ogółem za korzystanie z informacji		4	34	41	46	49	56	63	69	78	91

Uwaga: Szarym kolorem wyróżniono zadania łatwe i bardzo łatwe (70% punktów lub więcej).

Korzystanie z informacji było badane czterema zadaniami zamkniętymi.

Najlepiej szóstkłasiści poradzi sobie z zadaniem 9., w którym należało znaleźć w tabeli daty urodzin i porównać je, by wskazać osobę najstarszą. Zadanie to poprawnie rozwiązało 90% uczniów. Najtrudniejsze okazało się zadanie 11. – tylko 28% zdających ustaliło najdłuższy przedział czasowy między podanymi w tabeli datami. Wszystkie zadania sprawdzające korzystanie z informacji były łatwe jedynie dla uczniów z najwyższymi ogólnymi wynikami sprawdzianu (stanin 9.).

Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

Przeciętny uczeń za zadania sprawdzające wykorzystywanie wiedzy w praktyce uzyskał 47,5% punktów możliwych do uzyskania. W tabeli 20. pokazano, jak różna była łatwość tych zadań w kolejnych przedziałach skali staninowej.

Tabela 20. Zadania sprawdzające wykorzystywanie wiedzy w praktyce – rozkład wyników na skali staninowej

Nr zadania	Sprawdzana czynność ucznia (z numerem standardu) Uczeń:	Maks. liczba punktów	Średni wynik (w procentach) za zadanie/czynność w kolejnych staninach								
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			0-10	11-14	15-18	19-22	23-27	28-31	32-34	35-37	38-40
18	oblicza cenę jednostkową towaru (5.3)	1	12	15	23	36	53	71	82	91	98
19	wskazuje praktyczny sposób zrównania dwóch wielkości (5.5)	1	19	29	38	41	46	57	75	88	95
21	I. oblicza długość zgodnie z warunkami zadania (5.3)	2	1	5	12	27	48	70	85	95	99
24	I. wyznacza kwotę i dzieli ją na równe części (5.3)	4	1	2	6	14	35	66	88	97	99
Ogółem za wykorzystywanie wiedzy w praktyce		8	5	8	13	24	42	67	85	95	99

Uwaga: Szarym kolorem wyróżniono zadania/czynności łatwe i bardzo łatwe (70% punktów lub więcej).

Wykorzystywanie wiedzy w praktyce było sprawdzane dwoma zadaniami zamkniętymi i dwoma otwartymi.

Najlepiej uczniowie poradzi sobie z rozwiązaniem zadania 18., w którym należało obliczyć cenę paczki naklejek. Poprawną odpowiedź wskazało w nim 54% zdających. Najtrudniejsze okazało się zadanie 24. Wymagało ono wykonania kilku obliczeń w celu wyznaczenia kwoty miesięcznych oszczędności dziewczynki. Uczniowie otrzymali za to zadanie jedynie 44% punktów możliwych do uzyskania. Warto zauważyć, że zadania otwarte (21. i 24.) okazały się wręcz nieosiągalne dla uczniów, których ogólny wynik sprawdzianu sytuuje się w trzech pierwszych staninach. Wszystkie zadania sprawdzające umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce były łatwe lub bardzo łatwe dla uczniów z wysokimi ogólnymi wynikami sprawdzianu (staniny 7., 8. i 9.).

V.2. Omówienie wykonania wybranych zadań sprawdzianu

Zadania zamknięte sprawdzające czytanie

Uczniowie mieli w teście do rozwiązania łącznie dziesięć zadań zamkniętych sprawdzających czytanie. Zadania te odnosiły się do dwóch tekstów – do fragmentu zbeletryzowanej biografii Karola Gaussa (sześć zadań) oraz do fragmentów wiersza Jana Brzechwy pt. *Sum* (cztery zadania).

Pierwszy tekst był anegdotą z życia Gaussa. Uczniowie nie mieli problemów z jego zrozumieniem. Najlepiej poradzili sobie z zadaniem 6. – na podstawie przesłanek zawartych w tekście poprawnie wskazało cechę bohatera 96% zdających (było to najłatwiejsze zadanie w tegorocznym arkuszu). Bardzo łatwe dla ogółu zdających były również zadania wymagające znalezienia w tekście informacji podanych wprost, określenia jego tematyki czy rozumienia puenty. Trudniejsze okazało się jedynie zadanie 3. (56% poprawnych rozwiązań), w którym należało wyjaśnić rolę wpisanego w tekst anegdoty układu liczb (ten układ odzwierciedlał tok rozumowania małego Karola). I właśnie to odczytanie struktury tekstu i określenie funkcji jego charakterystycznego elementu było dla prawie połowy uczniów za trudne.

Również tylko co drugi uczeń poradził sobie z zadaniem 7. Chociaż dotyczyło ono innego obszaru standardów wymagań (*rozumowanie*), omawiamy je wśród zadań sprawdzających umiejętność czytania, ponieważ jest ściśle powiązane z tekstem anegdoty z życia sławnego matematyka i z przypisem do tego tekstu. Żeby rozwiązać zadanie 7. i ustalić odpowiedni przedział czasowy dla opisanych w tekście wydarzeń, uczeń musiał odszukać dwie informacje (w przypisie – rok urodzenia Gaussa, w anegdocie – *...Karolek, gdy ukończył lat siedem ...*), powiązać je ze sobą i przetworzyć. Zadanie to, wymagające kilku operacji myślowych, w tym wyszukiwania potrzebnych danych w różnych miejscach tekstu i określenia na ich podstawie czasu opisywanych wydarzeń, rozwiązało tylko 50% uczniów.

Kolejnym tekstem do czytania w tegorocznym teście dla szóstoklasistów była wierszowana bajka Jana Brzechwy o perypetiach suma. Z trzema zadaniami odnoszącymi się do tego wiersza większość uczniów poradziła sobie z łatwością, ale jedno przysporzyło im sporo kłopotów. Było to zadanie 14. Sprawdzało ono, czy uczeń rozumie sens, główną myśl tekstu. Bohater wiersza, sum, któremu złośliwy lin dał do rozwiązania zadanie, nie potrafił rozstrzygnąć dylematu: od dziesięciu odjąć zero – czy to dziesięć, czy jeden? Uczeń zaś, spośród czterech podanych propozycji, miał wskazać zadanie z analogicznym problemem do tego, z którym borykał się sum. Poprawną, i wydawałoby się oczywistą, była odpowiedź: od dwudziestu odjąć zero. A jednak połowa uczniów źle rozwiązała zadanie 14. Dlaczego wybierali inne odpowiedzi, np. od dziewięciu odjąć zero albo od jednego odjąć zero? Czy rzeczywiście nie rozumieli podchwytliwego zadania lina i rozterek suma, wynikających z dwuznaczności słowa *odjąć*? Czy nie dostrzegli w wierszu słownej zabawy i nie zrozumieli kluczowej sytuacji z bajki? Trudno to wyjaśnić, tym bardziej, że z pozostałymi trzema zadaniami do wiersza poradzili sobie zupełnie dobrze. Większość uczniów bowiem bez problemów odczytała z tekstu, że sum w Wiśle był matematycznym autorytetem (zadanie 12. – 85% poprawnych rozwiązań), że lin chciał go ośmieszyć (zadanie 13. – 91% poprawnych rozwiązań). W zadaniu 15. ponad 80% uczniów z łatwością dostrzegło charakterystyczne cechy języka wiersza – wykorzystanie słów brzmiących tak

samo, ale mających różne znaczenia (*panie sumie, w sumie pan niewiele umie*). Czyli można stwierdzić, że wszystko dla prawie wszystkich było jasne i proste. A jednak tam, gdzie trzeba było odczytać i uogólnić kluczową sytuację z wiersza pojawiły się problemy i z zadaniem 14. poradził sobie tylko co drugi uczeń.

Średni wynik za *czytanie* jest wysoki (prawie 83% punktów możliwych do uzyskania) i mógłby świadczyć, że tegoroczni szóstoklasiści opanowali tę umiejętność znakomicie. Jednak analiza wykonania przez nich poszczególnych zadań sprawdzających tę umiejętność pokazuje, że nie z każdym aspektem czytania radzą sobie równie dobrze. Potwierdza się i w tym roku spostrzeżenie z lat ubiegłych: chociaż większość szóstoklasistów czyta dość biegle, to uczniowie ciągle słabo sobie radzą z odczytywaniem w tekście tego, co jest dla niego kluczowe i charakterystyczne, co jest jego istotą, główną myślą, przesłaniem, co wymaga uogólnienia i rozumienia sensu całości.

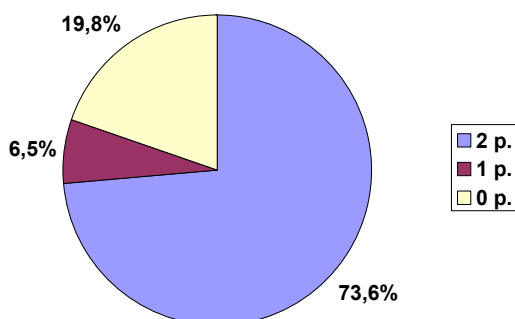
Mówiąc o problemach uczniów z czytaniem, nie można zapomnieć o całkiem sporej grupie szóstoklasistów, których wyniki ogólne sytuują się w najniższym przedziale wyników ogólnych. Z wykonania przez nich zadań sprawdzających *czytanie* (za niektóre otrzymali tylko 12 - 13% punktów możliwych do uzyskania) można wnioskować, że ci uczniowie kończą szkołę podstawową, nie umiejąc czytać, a jeśli nawet próbują – to tego co czytają, często nie rozumieją.

Otwarte zadania matematyczne

Cztery spośród sześciu zadań otwartych sprawdzały umiejętności matematyczne. Szóstoklasiści mogli za nie uzyskać maksymalnie 10 punktów, a zadania te badały umiejętności uczniów z dwóch obszarów opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych: *rozumowanie* (zadania 22. i 23.) i *wykorzystywanie wiedzy w praktyce* (zadania 21. i 24.).

Najłatwiejsze dla uczniów było **zadanie 23**. – uzyskali za nie 77% punktów możliwych do zdobycia, a maksymalny wynik (2 punkty) otrzymało 73,6% zdających. Rozkład punktów za zadanie przedstawia diagram 12.

Diagram 12. Rozkład punktów za zadanie 23.

Zadanie 23.

Ciastka są sprzedawane w dużych i małych opakowaniach. Duże opakowanie zawiera 28 ciastek. W trzech dużych opakowaniach jest tyle samo ciastek, ile w siedmiu małych. Ile ciastek jest w małym opakowaniu?

Aby dowiedzieć się, ile ciastek znajduje się w jednym małym opakowaniu, uczniowie najczęściej najpierw obliczali, ile ciastek jest w trzech dużych opakowaniach, a następnie dzielili otrzymaną wielkość na siedem jednakowych części (przykład 1.). Rzadziej można było spotkać rozwiązania, w których najpierw rozdzielano ciastka z jednego dużego opakowania do siedmiu małych, a następnie mnożono otrzymaną wielkość przez trzy (przykład 2.). Czasami obliczeniom towarzyszyły rysunki (przykład 3.), a czasami całe rozwiązanie było przedstawione tylko graficznie (przykład 4.). Zadanie to wymagało od uczniów wykonania obliczeń na liczbach naturalnych, co najwyżej dwucyfrowych – szóstoklasiści chętnie podejmowali próbę jego rozwiązania. Tych, którzy je opuścili, było niewiele – 3,3% zdających.

Przykład 1.

$$\begin{aligned} 3 \cdot 28 &= 84 \\ 84 : 7 &= 12 \end{aligned}$$

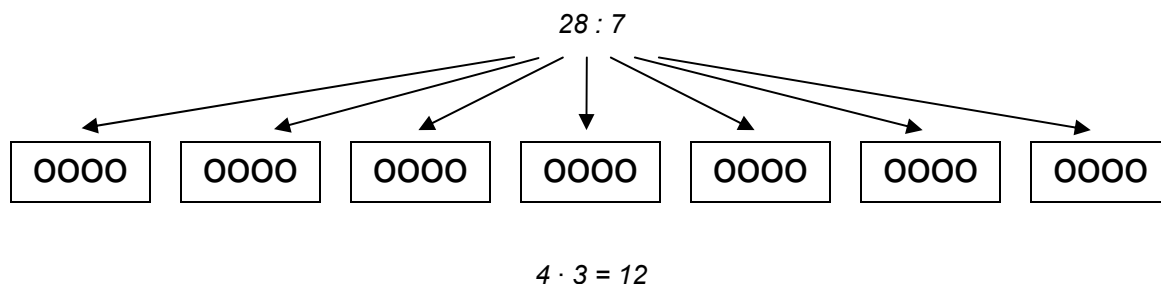
Odpowiedź: W małym opakowaniu znajduje się 12 ciastek.

Przykład 2.

$$\begin{aligned} 28 : 7 &= 4 \\ 4 \cdot 3 &= 12 \end{aligned}$$

Odpowiedź: W małym opakowaniu jest 12 ciastek.

Przykład 3.

Odpowiedź: W małym opakowaniu mieści się 12 ciastek.

Przykład 4.

I	II	III	IV	V	VI	VII
0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000
0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000
0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000

Odpowiedź: W małym opakowaniu mieści się 12 ciastek.

W pracach, w których pojawiały się obliczenia, większość z nich wykonywana była z wykorzystaniem algorytmów działań pisemnych, dość często liczono w pamięci, a znacznie rzadziej z zapisem

kolejnych etapów ilustrujących rozumowanie (przykład 5.). W pojedynczych pracach w celu rozwiązania zadania posłużono się równaniem (przykład 6.).

Przykład 5.

$$28 + 28 + 28 = 60 + 24 = 84$$
$$84 = 70 + 14 = 7 \cdot 10 + 7 \cdot 2 = 7 \cdot (10 + 2) = 7 \cdot 12$$

Odpowiedź: W małym opakowaniu jest 12 ciastek.

Przykład 6.

Duże opakowanie – 28 sztuk
Małe opakowanie – x sztuk

$$3 \text{ duże} = 7 \text{ małych}$$
$$3 \cdot 28 = 7x$$
$$7x = 84$$
$$x = 12$$

Odpowiedź: W małym opakowaniu znajduje się 12 ciastek.

Ponad 80% zdających wiedziało, jak rozwiązać zadanie, a co 12. spośród nich popełnił jeden błąd bądź więcej błędów rachunkowych. Pojawiały się one równie często w dzieleniu, jak i w mnożeniu. Czasami wynik nieznacznie odbiegał od poprawnego, jednak zdarzały się i takie prace, w których liczba ciastek w małym opakowaniu była większa niż w dużym. Przykłady 7., 8. i 9. przedstawiają rozwiązania, w których pojawiły się błędy rachunkowe:

Przykład 7.

$$28 \cdot 3 = 81$$
$$81 : 7 = 11$$

Odpowiedź: W małym opakowaniu jest 11 ciastek.

Przykład 8.

$$28 \cdot 3 = 74$$
$$74 : 7 = 10$$

Odpowiedź: Jest 10 ciastek w małym opakowaniu.

Przykład 9.

$$28 : 7 = 14$$
$$14 \cdot 3 = 42$$

Odpowiedź: Są 42 ciastka.

Pomimo tego, że zadanie było dla uczniów najłatwiejsze spośród matematycznych zadań otwartych, to 0 punktów otrzymało za nie prawie 20% zdających. Spośród nich 16,7% nie podjęło nawet próby rozwiązania. Pozostali próbowali, ale nieskutecznie. Wśród niepoprawnych rozwiązań można było znaleźć wiele takich, w których wykonano zupełnie przypadkowe działania na liczbach z zadania (przykłady 10. i 11.).

Przykład 10.

$$28 + 3 = 31 - 7 = 24$$

Odpowiedź: W małym opakowaniu są 24 ciastka.

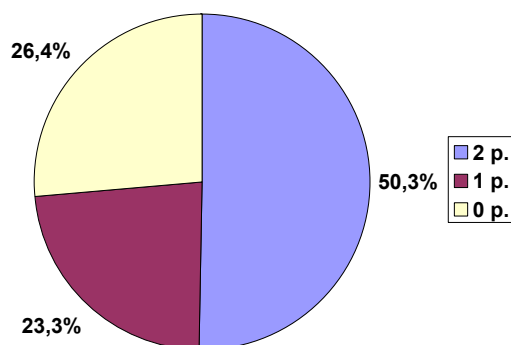
Przykład 11.

$$28 \cdot 7 = 189$$

Odpowiedź: Ciastek w małym opakowaniu jest 189.

Zadanie 22. było drugim co do łatwości zadaniem otwartym. Uczniowie uzyskali za nie 62% punktów możliwych do zdobycia, a maksymalny wynik (2 punkty) uzyskało 50,3% szóstoklasistów. Rozkład punktów za całe zadanie przedstawia diagram 13.

Diagram 13. Rozkład punktów za zadanie 22.

Zadanie 22.

Plac o powierzchni 19 m^2 trzeba wysypać żwirem. Jeden worek żwiru wystarcza na $1,5 \text{ m}^2$ powierzchni. Ile najmniej takich worków żwiru trzeba kupić?

W celu ustalenia najmniejszej liczby worków żwiru uczniowie najczęściej zapisywali i wykonywali sposobem pisemnym odpowiednie dzielenie, a następnie zaokrąglali otrzymany iloraz na potrzeby sytuacji przedstawionej w zadaniu (przykład 12.). Dość często szóstoklasiści „zgadywali” liczbę worków i zapisywali mnożenie potwierdzające wybór (przykład 13.). W nielicznych pracach uczniowie wielokrotnie dodawali do siebie $1,5 \text{ m}^2$ bądź wielokrotnie odejmowali $1,5 \text{ m}^2$ od 19 m^2 . W jeszcze innych widniał zapis wielu działań ilustrujący indywidualny sposób podejścia do problemu. Przykłady od 12. do 17. przedstawiają poprawne sposoby rozwiązania tego zadania:

Przykład 12.

$$19 : 1,5 = 190 : 15 = 12,(6)$$

$$\begin{array}{r} 12,6\dots \\ 190 : 15 \\ - 15 \\ \hline =40 \\ - 30 \\ \hline 100 \\ - 90 \\ \hline 10 \end{array}$$

Odpowiedź: Trzeba kupić 13 worków żwiru.

Przykład 13.

$$12 \cdot 1,5 = 18$$
$$13 \cdot 1,5 = 19,5$$

Odpowiedź: Trzeba kupić 13 worków żwiru.

Przykład 14.

$$1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 + 1,5 = 19,5$$

Odpowiedź: Trzeba kupić 13 worków żwiru.

Przykład 15.

$$19 - 1,5 - 1,5 = 16$$
$$16 - 1,5 - 1,5 = 13$$
$$13 - 1,5 - 1,5 = 10$$
$$10 - 1,5 - 1,5 = 7$$
$$7 - 1,5 - 1,5 = 4$$
$$4 - 1,5 - 1,5 = 1$$

Odpowiedź: Potrzeba 13 takich worków żwiru.

Przykład 16.

$$1,5 m^2 \quad 3 m^2 \quad 4,5 m^2 \quad 6 m^2$$
$$3 \cdot 6 = 18$$
$$4 \cdot 3 = 12$$
$$18 m^2 \quad 19,5 m^2$$
$$12 + 1 = 13$$

Odpowiedź: Najmniej trzeba 13 takich worków.

Przykład 17.

$$1,5 \cdot 10 = 15$$
$$1,5 \cdot 3 = 4,5$$
$$15 + 4,5 = 19,5$$
$$10 + 3 = 13$$

Odpowiedź: Najmniej trzeba 13 takich worków.

Ponad 70% zdających wiedziało, jak rozwiązać zadanie, jednak co 3. spośród nich nie wieńczył swojego rozwiązania sukcesem. Czasami błędy występowały w dzieleniu (przykład 18.), czasami w mnożeniu, innym zaś razem zawodziło wnioskowanie (przykłady 19. i 20.).

Przykład 18.

$$19 : 1,5 = 190 : 15 = 13,(6)$$
$$\begin{array}{r} 13,6... \\ 190 : 15 \\ \underline{- 15} \\ =40 \\ \underline{- 30} \\ 100 \\ \underline{- 90} \\ 10 \end{array}$$

Odpowiedź: Trzeba kupić 14 worków żwiru.

Przykład 19.

$$19 : 1,5 = 190 : 15 = 12,(6)$$

Odpowiedź: *Najmniej trzeba 12 takich worków.*

Przykład 20.

$$1,5 \cdot 11 = 16,5$$

$$1,5 \cdot 12 = 18$$

$$1,5 \cdot 13 = 19,5$$

Odpowiedź: *Trzeba kupić 12 takich worków.*

Za to zadanie 0 punktów otrzymała ponad $\frac{1}{4}$ zdających. Spośród nich 13,2% nie podjęło nawet próby rozwiązania zadania, a pozostali nie przedstawili poprawnej metody. Zdarzały się prace, w których widniały zapisy zupełnie przypadkowych obliczeń (przykłady 21., 22. i 23.).

Przykład 21.

$$19 \cdot 4 = 76 \text{ m}^2$$

Odpowiedź: *Trzeba kupić 80 takich worków żwiru.*

Przykład 22.

$$\begin{array}{r} 19 \\ \times 1,5 \\ \hline 95 \\ + 19 \\ \hline 285 \end{array}$$

Odpowiedź: *Najmniej 285 takich worków.*

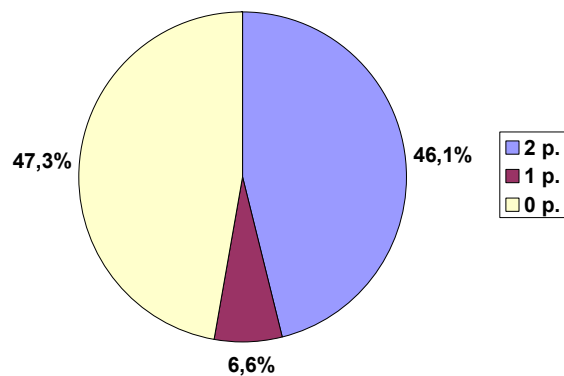
Przykład 23.

$$\begin{array}{r} 19 \\ - 1,5 \\ \hline 4,5 \end{array} \quad \begin{array}{r} 4,5 \\ + 1,5 \\ \hline 6,5 \end{array} \quad \begin{array}{r} 6,5 \\ - 4,2 \\ \hline 2,3 \end{array}$$

Odpowiedź: *Trzeba 2,3 worków.*

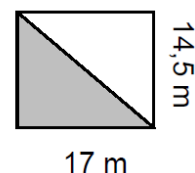
Za **zadanie 21.** uczniowie uzyskali 49% punktów możliwych do zdobycia, a maksymalny wynik (2 punkty) otrzymało 46,1% zdających. Rozkład punktów za całe zadanie przedstawia diagram 14.

Diagram 14. Rozkład punktów za zadanie 21.

Tekst i rysunek do zadań 20. i 21.

Działka ma kształt prostokąta o wymiarach przedstawionych na rysunku. Część przeznaczona pod uprawę warzyw została na tym rysunku zacieniowana.

Zadanie 21.

Działka została ogrodzona. W ogrodzeniu zostawiono metrową przerwę na wejście. Jaka jest długość ogrodzenia?

Zadanie to wymagało od uczniów odczytania informacji o kształcie działki i jej wymiarach (z tekstu i rysunku do zadań 20. i 21.), następnie wykorzystania tych danych do zapisania wyrażenia arytmetycznego i wykazania się sprawnością rachunkową. Kolejne przykłady ilustrują poprawne rozwiązania tego zadania:

Przykład 24.

$$(17 + 14,5) \cdot 2 - 1 = 62 \text{ m}$$

Odpowiedź: Długość ogrodzenia wynosi 62 m.

Przykład 25.

$$17 + 17 + 14,5 + 14,5 = 34 + 29 = 63 \text{ m}$$

$$63 - 1 = 62$$

Odpowiedź: Długość ogrodzenia wynosi 62 m.

Przykład 26.

$$17 + 16 + 14,5 + 14,5 = 62 \text{ m}$$

Odpowiedź: Długość ogrodzenia wynosi 62 m.

Przykład 27.

$$17 + 17 + 13,5 + 14,5 = 62 \text{ m}$$

Odpowiedź: Długość ogrodzenia wynosi 62 m.

Przykład 28.

$$17 + 17 + 14 + 14 = 62 \text{ m}$$

Odpowiedź: Długość ogrodzenia wynosi 62 m.

Przykład 29.

$$17 \cdot 2 = 34$$

$$\begin{array}{r} 17 \\ \cdot 2 \\ \hline 34 \end{array}$$

$$14,5 \cdot 2 = 29$$

$$\begin{array}{r} 14,5 \\ \cdot 2 \\ \hline 29,0 \end{array}$$

$$34 + 29 = 63$$

$$\begin{array}{r} 34 \\ + 29 \\ \hline 63 \end{array}$$

$$63 - 1 = 62$$

$$\begin{array}{r} 63 \\ - 1 \\ \hline 62 \end{array}$$

Odpowiedź: Długość ogrodzenia wynosi 62 m.

Przykład 30.

$$x = 17 \text{ m}$$

$$y = 14,5 \text{ m}$$

$$\text{Obw} = 2x + 2y$$

$$\text{Obw} = 2 \cdot 17 + 2 \cdot 14,5 = 63$$

$$63 - 1 = 62$$

Odpowiedź: Długość ogrodzenia wynosi 62 m.

Uczniowie, którzy wiedzieli, jak rozwiązać zadanie, na ogół dobrze liczyli. Błędy rachunkowe pojawiały się rzadko. Spośród ponad 50% uczniów, którzy przedstawili poprawny sposób rozwiązania zadania, co 8. nie wieńczył swoich obliczeń sukcesem. Przytoczone w przykładach od 31. do 37. fragmenty obliczeń ilustrują błędy rachunkowe, pojawiające się w pracach.

Przykład 31.

$$34 + 29 = 69$$

Przykład 32.

$$34 + 29 = 43$$

Przykład 33.

$$14,5 + 17 = 21,5$$

Przykład 34.

$$29 + 34 = 64$$

Przykład 35.

$$14,5 + 17 = 162$$

Przykład 36.

$$29,0 + 34 = 32,4$$

Przykład 37.

$$14,5 \cdot 2 = 19$$

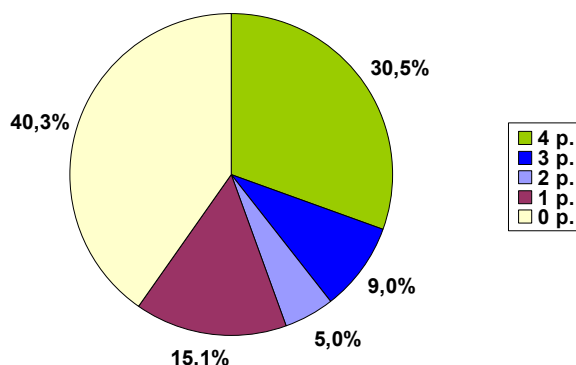
Prawie połowa szóstoklasistów otrzymała 0 punktów za to zadanie. Ponad 13% spośród nich (6,4% zdających) nie podjęło próby jego rozwiązania, a pozostali mieli problem ze znalezieniem właściwej do niego drogi. Umiejętność obliczania obwodu prostokąta jest kształcona już od pierwszych lat nauki w szkole. Wydawać by się zatem mogło, że zadanie to będzie dla uczniów łatwe. Tymczasem za to właśnie zadanie najwięcej zdających otrzymało 0 punktów! Uczniowie, których rozwiązania były błędne, najczęściej:

- obliczali pole powierzchni zamiast obwodu prostokąta,
- uwzględniali w obliczeniach tylko połowę obwodu działki,
- liczyli obwód działki, ale nie uwzględniali metrowej przerwy na wejście,
- obliczali pole powierzchni trójkąta (prawdopodobnie sugerowali się zadaniem 20.),
- liczyli obwód działki, ale metrową przerwę na wejście uwzględniali dwukrotnie,
- dodawali do obwodu działki metrową przerwę na wejście.

W pojedynczych pracach piszący liczyli zarówno pole powierzchni, jak i obwód działki, pomniejszyli obydwie wielkości o 1 metr i nie udzielali odpowiedzi. Nieliczni, choć zadanie tego nie wymagało, „utknęli” na zamianie jednostek.

Najtrudniejsze dla tegorocznych szóstoklasistów okazało się **zadanie 24**. Uczniowie uzyskali za nie 44% punktów możliwych do zdobycia, a maksymalny wynik (4 punkty) otrzymało 30,5% zdających. Rozkład punktów za całe zadanie przedstawia diagram 15.

Diagram 15. Rozkład punktów za zadanie 24.

Zadanie 24.

Magda ma 56 zł oszczędności, a Basia 20 zł. Dziewczynki postanowiły nadal oszczędzać. Magda będzie odkładać po 9 zł miesięcznie. Po ile złotych powinna odkładać co miesiąc Basia, aby po 8 miesiącach mieć tyle samo pieniędzy, ile Magda?

W zadaniu tym nie można było posłużyć się wyuczonym na lekcjach schematem. Należało samodzielnie opracować i zastosować strategię postępowania. Mogło to być przyczyną tak licznych opuszczeń – 6,3% zdających. Ponad 30% szóstoklasistów przedstawiło w pełni poprawne rozwiązanie tego zadania. Najczęściej uczniowie najpierw obliczali przewidywaną kwotę oszczędności obu dziewczynek po 8 miesiącach. Następnie, uwzględniając już posiadane przez Basię pieniądze, wyznaczali kwotę, jaką co miesiąc dziewczynka powinna odkładać, by mieć tyle pieniędzy, ile Magda. Przykłady od 38. do 40. ilustrują w pełni poprawne rozwiązania:

Przykład 38.

$$\begin{aligned} \text{Magda} & 56 + 8 \cdot 9 = 56 + 72 = 128 \\ \text{Basia} & (128 - 20) : 8 = 108 : 8 = 13,5 \end{aligned}$$

Odpowiedź: Basia powinna odkładać po 13,50 zł miesięcznie.

Przykład 39.

$$\begin{aligned} 56 + 8 \cdot 9 &= 128 \\ 20 + 8 \cdot 10 &= 100 && \text{za mało} \\ 20 + 8 \cdot 12 &= 116 && \text{za mało} \\ 20 + 8 \cdot 14 &= 132 && \text{za dużo} \\ 20 + 8 \cdot 13 &= 124 && \text{za mało} \\ 20 + 8 \cdot 13,5 &= 128 && \text{Dobrze} \end{aligned}$$

Odpowiedź: Powinna odkładać co miesiąc po 13,50 zł.

Przykład 40.

$$56 + 8 \cdot 9 = 20 + 8x$$

$$8x = 108$$

$$x = 13,50$$

Odpowiedź: Będzie zbierać po 13,50 zł miesięcznie.

Znacznie rzadziej szóstoklasiści obliczali, o ile pieniędzy więcej niż Magda musi miesięcznie odkładać Basia, a następnie tę kwotę dodawali do 9 zł. Przykład 41. ilustruje tego typu rozwiązanie.

Przykład 41.

$$56 - 20 = 36$$

$$36 : 8 = 4,50$$

$$9 + 4,50 = 13,5$$

Odpowiedź: Basia musi odkładać po 13,50 zł.

Uczniów, którzy popełnili różnego rodzaju błędy bądź nie dokończyli swoich obliczeń, było prawie tyle samo, co tych, którzy zaprezentowali w pełni poprawne rozwiązanie. Prawie 30% zdających otrzymało za to zadanie od 1 do 3 punktów. Połowę tej grupy stanowią piszący, którzy otrzymali 1 punkt. Potrafili oni zatem zaplanować jedynie pierwszy krok rozwiązania. Pozostali najczęściej nie uwzględniali w obliczeniach kwoty, jaką już dysponowała Basia, albo poprzestawali na poprawnie wykonanym pierwszym etapie rozwiązania zadania. Często w rozwiązaniach pojawiały się błędy rachunkowe. Najczęściej uczniowie mylili się przy dzieleniu, ale także w wielu pracach wynik mnożenia $8 \cdot 9$ różnił się od poprawnego.

Zadanie sprzyjało różnego rodzaju potknięciom, gdyż wymagało zaplanowania i zrealizowania większej liczby kroków niż zadania wcześniej opisywane. Potwierdzają to uzyskane przez tegorocznych szóstoklasistów wyniki. Liczna grupa uczniów (40,3%, szóstoklasistów) otrzymała za to zadanie 0 punktów. Spośród nich 15,6% nie podjęło nawet próby uporania się z problemem, a pozostali choć próbowali, to jednak nie potrafili znaleźć właściwej drogi. W wielu pracach panował chaos – czasami trudno było odczytać czy też znaleźć kolejne etapy rozwiązania. W pracach wielu uczniów znalazły się zupełnie przypadkowe działania na liczbach z zadania (przykład 42.).

Przykład 42.

Zapisz wszystkie obliczenia.

The image shows a student's handwritten work on a grid background. It consists of four separate calculations:

- $20 - 56 = 64$
- $34 \times 9 = 576$
- $576 - 64 = 512$
- $64 \times 9 = 576$

Below these calculations, the student has written the final result: 1507528 .

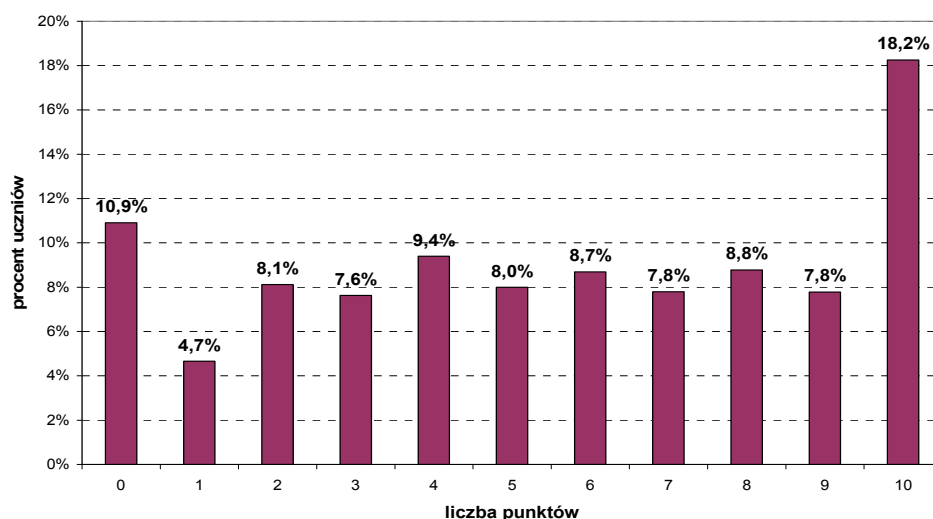
Odpowiedź: Będzie zbierać po 1507528 zł.

Zadania matematyczne były opuszczane przez uczniów znacznie częściej niż zadania polonistyczne. Na uwagę zasługuje fakt, iż uczniowie nie podejmowali prób rozwiązania zadań 22. i 23. z podobną częstotliwością. W obydwu wystarczyło wykonać jedno lub co najwyżej dwa działania. Zadanie 22. opuściło 3,5% zdających (1187 uczniów), a zadanie 23. – 3,3% zdających (1123 uczniów).

Sprawdzały one umiejętności uczniów z obszaru: *rozumowanie*. Kolejne dwa matematyczne zadania otwarte pomijane były przez uczniów prawie dwa razy częściej. Zadanie 21. opuściło 6,4% zdających (2167 uczniów), a zadanie 24. – 6,3% zdających (2138 uczniów). Obydwa te zadania sprawdzały umiejętności uczniów z obszaru: *wykorzystywanie wiedzy w praktyce*. Wymagały one zaplanowania i zrealizowania większej liczby kroków niż zadania wcześniej omówione.

Procentowy rozkład wyników za matematyczne zadania otwarte przedstawia diagram 16.

Diagram 16. Procentowy rozkład wyników za matematyczne zadania otwarte.

Prawie 11% (10,9%) tegorocznych szóstoklasistów otrzymało 0 punktów za wszystkie matematyczne zadania otwarte, czyli 0 na 10 punktów możliwych do zdobycia. Takich uczniów było prawie o 5% więcej niż w roku ubiegłym! Najliczniejszą grupę stanowili tutaj uczniowie, którzy nie przeczytali treści zadania ze zrozumieniem. Spróbowali swoich sił, ale nie udało im się dobrać odpowiedniego modelu matematycznego. W tej grupie również znaleźli się zdający, którzy wykonywali zupełnie przypadkowe działania na wybranych z treści zadania liczbach oraz tacy, którzy nie podjęli próby rozwiązania w ogóle.

Około 70% uczniów otrzymało od 1 do 9 punktów za matematyczne zadania otwarte. Zawodziły metody, rachunki. Wielu zdających wykonywało dodatkowe obliczenia niewynikające z treści zadania – np. w zadaniu 23. obliczali, o ile ciastek więcej jest w dużym opakowaniu niż w małym. Wielu tak bardzo skupiało się na wypisaniu danych, że pomijało istotne zależności z treści zadania. Opisane postępowanie było przyczyną niedopracowania rozwiązań innych zadań. Dość liczne były także przypadki braku krytycznego podejścia do rezultatu swoich obliczeń. Konfrontacja otrzymanego wyniku z wiedzą i życiowym doświadczeniem pozwoliłaby na pewno zweryfikować planowany zakup np. 12,2 worka żwiru.

Ponad 18% szóstoklasistów za rozwiązania matematycznych zadań otwartych otrzymało maksymalną liczbę punktów, czyli 10 punktów na 10 możliwych do zdobycia. Jest to o około 7% więcej niż w roku ubiegłym! Spod pióra tych uczniów wyszło wiele błyskotliwych, jakże sprytnie policzonych rozwiązań. Widać zatem, jak wielki potencjał drzemie w tegorocznych szóstoklasistach! Pozostaje tylko pogratulować im zaradności matematycznej.

Otwarte zadania polonistyczne

Zamieszczone w tegorocznym teście dwa polonistyczne zadania otwarte sprawdzały umiejętność *pisania* i miały łączną wartość 10 punktów. Uczniowie uzyskali za nie łącznie 53,3% punktów możliwych do uzyskania.

Zadanie 25. było związane z opisem przedmiotu. Polecenie dla ucznia brzmiało: *Opisz przedstawiony na ilustracji znaczek pocztowy, a obok tego polecenia była zamieszczona sporych rozmiarów reprodukcja znaczka z podobizną Karola Gaussa.*

Prawie wszyscy uczniowie podejmowali to zadanie, opuszczenia były sporadyczne (1,4%).

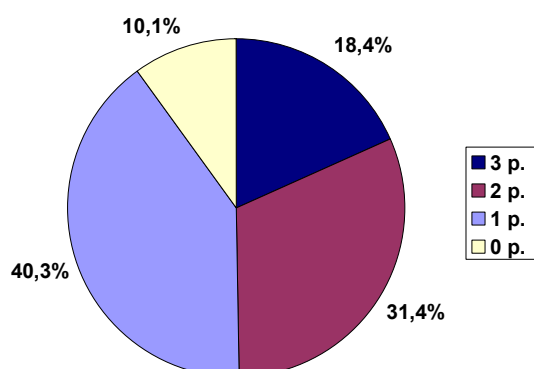

Ocenie podlegało pięć aspektów uczniowskich wypowiedzi: treść opisu (0-3 pkt.), funkcjonalny styl i słownictwo (0-1 pkt.), poprawność językowa (0-1 pkt.), poprawność ortograficzna (0-1 pkt.) oraz poprawność interpunkcyjna (0-1 pkt.). Łącznie uczeń mógł otrzymać za to zadanie 7 punktów. Taki maksymalny wynik uzyskało tylko niespełna 7% uczniów. Przeciętny szóstoklasista uzyskiwał nieco ponad 4 punkty (58% punktów możliwych do uzyskania).

Za **treść** opisu uczeń mógł otrzymać od jednego do trzech punktów. Liczba uzyskanych punktów zależała od obecności i liczby zawartych w opisie informacji o wyglądzie postaci przedstawionej na znaczku, informacji o innych elementach znaczka oraz o nim samym. Ważne też było, czy uczeń podał nazwisko *Gauss*. Ktoś, kto w opisie znaczka nie zidentyfikował z nazwiska osoby na nim przedstawionej, nie mógł uzyskać więcej niż 1 punkt, bez względu na liczbę pozostałych informacji. Aspekt treści opisu był w ocenie zadania 25. najistotniejszy. Jeśli uczeń nie spełnił wymogów I. kryterium lub jeśli jego wypowiedź nie była opisem znaczka otrzymywał 0 punktów, a wtedy nie oceniano pozostałych aspektów wypowiedzi.

Rozkład punktów uzyskanych przez uczniów za treść opisu przedstawia diagram 17.

Diagram 17. Rozkład punktów za kryterium 25-I (treść opisu)

Wszystkie wymogi kryterium I. spełnił w przybliżeniu tylko co piąty uczeń, a prawie co trzeci otrzymał za treść 2 punkty. Najwięcej, bo ponad 40 %, było prac ocenionych na 1 punkt.

Różny poziom uczniowskich opisów ilustrują podane niżej przykłady ich wypowiedzi.

Przykłady:

Znaczek pocztowy ma kształt prostokąta. Na ciemnym tle został na nim przedstawiony portret mężczyzny. Zajmuje prawie całą powierzchnię znaczka. Po bokach są wydrukowane jasnymi literami różne napisy. W lewym dolnym rogu widnieje liczba 10 – chyba jest to cena. Z napisów po bokach wynika, że jest to znaczek niemiecki, a z napisu na górze, że postać na znaczku to C. F. Gauss. Są też tam podane daty jego urodzin i śmierci. Gauss ma dość duży nos i wyraziste oczy. Lekko się uśmiecha. Na głowie ma czapkę, spod której wystają jasne włosy. Jest ubrany w białą koszulę ze stojącym kołnierzem i ciemniejszą marynarkę. Patrzy na nas ze znaczka i widać z tego spojrzenia, że to był bardzo mądry człowiek.

(3 punkty za treść opisu)

Na znaczku pocztowym został przedstawiony niemiecki matematyk Karol Gauss. Jest on starszym człowiekiem. Ma siwe włosy i czapkę na głowie. Ubrany jest w koszulę i surdut uszyty z tego samego materiału co czapka. Nad głową Gaussa są napisy mówiące, kto to jest i kiedy żył. Po bokach jest nazwa kraju i miasta, skąd pochodził. W dolnym rogu po lewej stronie jest dużymi cyframi zapisana liczba 10. Ten znaczek mi się podoba.

(2 punkty za treść opisu)

Na tym znaczku pocztowym widać postać mężczyzny. Ma on na sobie jasną koszulę i ciemną marynarkę, a na głowie czapkę. Po jego bokach widać niemieckie napisy, a na górze można zobaczyć rok urodzenia i śmierci. Na dole jest cena znaczka. Znaczek jest czarno-biały.

(1 punkt za treść opisu)

Na znaczku jest przedstawiony sławny niemiecki matematyk. Nazywa się on Karol Gauss. Urodził się w 1777 roku, a zmarł w 1855. Jest to napisane na górze znaczka obok jego nazwiska. Po bokach są napisy: DEUTSCHE i BUNDESPOST. W lewym dolnym rogu jest liczba 10 (cena znaczka). Znaczek jest czarno-biały.

(1 punkt za treść opisu)

Mężczyzna na znaczku to Karol Gauss. Ma na sobie białą koszulę z kołnierzem i jakiś płaszcz albo też szlafrok. Na głowie ma dziwną czapkę. Spod czapki wystają siwe włosy, więc chyba jest już bardzo stary.

(1 punkt za treść opisu)

Znaczek wybrany do opisu był silnie powiązany przez postać Gaussa z tekstem otwierającym arkusz. To być może było przyczyną, że uczniowie często pisali nie na temat. Po zdaniu rozpoczynającym opis: *Znaczek pocztowy przedstawia Carla Gaussa*, dalej już znaczka nie opisywali, tylko przechodzili do informacji z tekstu i streszczali przytoczoną w nim anegdotę z życia sławnego matematyka albo redagowali notę biograficzną, czerpiąc informacje o Gaussie z przypisu pod tekstem. Bywało też, że zamiast opisywać zgodnie z poleceniem konkretny znaczek, próbowały tworzyć jakieś opowiadania, w których był on bohaterem lub rekwizytem lub pisały ogólnie o znaczkach pocztowych i filatelistyce. Za wszystkie tego typu wypowiedzi, nie będące opisem znaczka zamieszczonego w arkuszu, uczniowie otrzymywali 0 punktów za treść i w konsekwencji 0 punktów za całe zadanie 25. Dotyczy to co dziesiątego szóstoklasisty w okręgu.

Przykłady:

Osoba przedstawiona na znaczku to C. F. Gauss. Pewnego razu, gdy miał 7 lat i chodził już do szkoły, nauczyciel kazał uczniom policzyć sumę wszystkich liczb od 1 do 40. Karol od razu oddał zeszyt, w którym był zapisany sam wynik. Okazało się, że wykonał to zadanie poprawnie jako jedyny w klasie. Nauczyciel zastanawiał się, jak Karolek do tego doszedł. Potem zrozumiał, że ma ucznia o niezwykłych zdolnościach. Gauss stał się już po kilkunastu latach sławnym matematykiem i dlatego jego zdjęcie widnieje na znaczku pocztowym.

(0 punktów za treść)

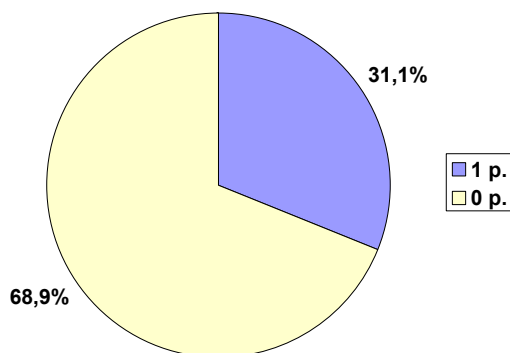
Znaczek pocztowy przedstawia nam Karola Gaussa (1777 – 1855). Był to niemiecki uczonek, matematyk, jak też astronom i fizyk. Tytuł doktora uzyskał już, gdy miał 22 lata. W roku 1907 został profesorem. Miał wtedy 30 lat. Jest uważany za jednego z największych matematyków.
(0 punktów za treść)

Dawno, dawno temu poszedłem do sklepu z Mamą, żeby kupić znaczek pocztowy. Gdy weszliśmy, zobaczyłem znaczek, na którym był C. F. Gauss. On się urodził w 1777 a zmarł w 1855. Bardzo mi się ten znaczek podobał i kupiliśmy go do naszego albumu.
(0 punktów za treść)

Na świecie jest wielu ludzi, dla których zbieranie znaczków jest największą pasją w życiu. Ci pasjonaci mają w swoich kolekcjach setki a nawet tysiące różnych znaczków. Jest wiele pięknych, starych, wartościowych znaczków, lecz ten ma niesamowitą wartość, gdyż jest na nim bardzo wybitny człowiek. Warto mieć taki znaczek w swoich zbiorach. Takich znaczków jest niewiele i na pewno niejedynemu człowiekowi wiele dałby, aby go mieć.
(0 punktów za treść)

Najniższe wyniki otrzymali uczniowie za funkcjonalność **stylu i słownictwa** opisu. Rozkład punktów uzyskanych przez uczniów za ten aspekt wypowiedzi przedstawia diagram 18.

Diagram 18. Rozkład punktów za kryterium 25-II (styl)

Tylko co trzeci uczeń używał słów określających zależności przestrzenne opisywanych elementów znaczka, które były wymagane do spełnienia kryterium II. W większości wypowiedzi elementy znaczka były po prostu wymieniane i nie sposób było odczytać z uczniowskich opisów, jak i gdzie są na znaczku usytuowane – brakowało sformułowań takich jak: *na górze, nad, po bokach, wzdłuż, w lewym dolnym rogu, po prawej stronie* itp.

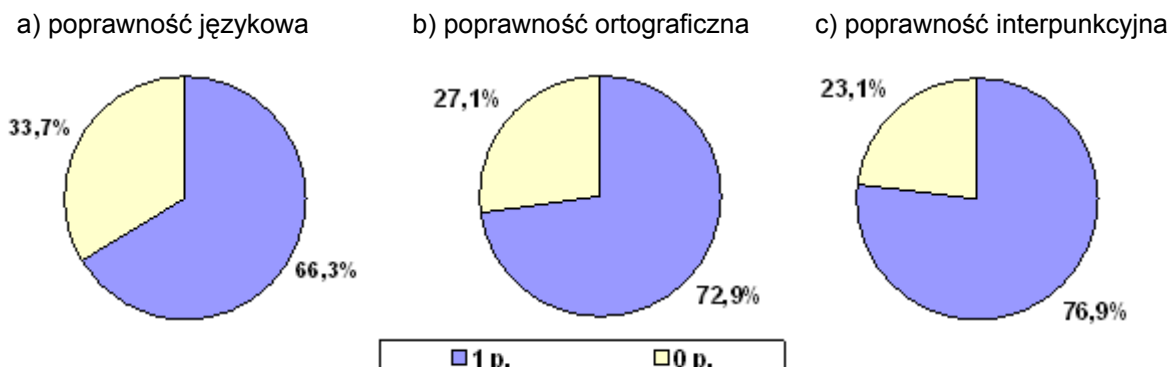
Przykład:

Znaczek przedstawia Karola Gaussa, a właściwie jego twarz. Gauss ma koszulę z kołnierzem oraz marynarkę. Obrazek jest czarno-biały, więc nie można określić koloru jego ubioru oraz włosów. Nos wydaje się dość duży tak jak oczy. Włosy ma długie. Na znaczku są różne napisy oraz numer 10. Można się też z niego dowiedzieć, kiedy urodził się i kiedy zmarł C. F. Gauss.
(0 punktów za styl)

Znaczek pocztowy przedstawiony na ilustracji ma kształt prostokąta i jest czarno-biały. Jego krawędzie są ząbkowane. Na znaczku jest przedstawiony wybitny uczonek niemiecki Karol Gauss. Na znaczku jest jego nazwisko i informacja, kiedy on żył. Są też napisy niemieckiej poczty, która ten znaczek wydała. Jest też podana wartość znaczka: 10. Gauss jest ubrany w strój ze swojej epoki. Jego twarz jest miła i spokojna a oczy mają bystre spojrzenie. Podoba mi się ten znaczek.
(0 punktów za styl)

W porównaniu do lat poprzednich uczniowie otrzymali znacznie wyższe wyniki za **przestrzeganie norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych**. Rozkłady punktów uzyskanych przez uczniów za te aspekty ich wypowiedzi przedstawiają diagramy 19 a, b i c.

Diagram 19. Rozkłady punktów za kryteria poprawnościowe: a) 25-III, b) 25-IV, c) 25-V

Najlepiej uczniowie poradzili sobie ze spełnieniem wymogów poprawności interpunkcyjnej w opisach znaczka – za ten aspekt swoich wypowiedzi otrzymali 77% punktów możliwych do uzyskania. Podobnie wysokie oceny uzyskali za ortografię. Wyniki za poprawność językową także można uznać za zadowalające, szczególnie w zestawieniu z wynikami z lat poprzednich.

Przyczyn wyższych w tym roku wyników za kryteria poprawnościowe należy upatrywać nie tylko we wzroście umiejętności tegorocznych szóstoklasistów. Kryteria oceny poprawności językowej, ortografii i interpunkcji dopuszczają, że uczeń może popełnić po dwa błędy każdego rodzaju. Ponieważ opisy znaczka były najczęściej wypowiedziami krótkimi, wielu uczniów „zmieściło się” w tych granicach. Warto też wziąć pod uwagę, że opisując znaczek, uczniowie najczęściej posługiwali się prostymi w swej konstrukcji zdaniami pojedynczymi, w których znacznie łatwiej niż w zdaniach złożonych było im zachować poprawność składniową i interpunkcyjną.

Mimo tych wszystkich okoliczności wielu uczniów miało poważne problemy ze spełnieniem wymogów poprawnościowych. Przeciętnie, co trzeci uczeń w krótkim opisie znaczka popełnił trzy błędy językowe lub więcej, a co czwarty naruszył normy ortograficzne i interpunkcyjne więcej niż dwa razy.

Dla zilustrowania problemów tegorocznych szóstoklasistów z poprawnościowymi aspektami *pisania* przytaczamy fragmenty ich wypowiedzi, z zachowaniem oryginalnej składni, interpunkcji i ortografii.

Przykłady:

Znaczek pocztowy przedstawia Carla Friedricha Gaussa. Który żył w Niemczech. urodził się 1777 roku a zmarł 1855 roku.

Jest to znaczek z ilustracją Friedricha Gaussa pochodzi on z kraju Niemiec.

Znaczek pocztowy na ilustracji, przedstawia Karola Gaussa.

Ten znaczek jest najpiękniejszy z znaczków które widziałam.

Znaczek. Na znaczku przedstawiony jest portret Gaussa. Znaczek pochodzi chyba z Niemczech. ur. 1777r a zm. 1855. Był matematykiem. Przedstawia mężczyznę w siwych włosach i bereciku.

Carl Gauss miał błęd włosy miał czapkę białą koszulę i miał garnitur w kratkę Carl Gauss miał on krutką brodę nie nosił okularów nie miał wąsa. Miał kołnierzyk.

Jest on w czapce w paski ma na sobie białom bluske a na tej białej ma garnitur w kropki. Ma białe włosy i zarost na policzku.

Człowiek ma dłuższe włosy z małą brudką na bokach twarzy.

On jak widać miał w sobie tą duszę artysty. Dobrze, że mamy kogo wyróżniać osoby wszechstronnie zdolne, wyuczone.

Gauss zdziwieniem nauczyciela, jedyny napisał poprawny wynik.

W prawym rogu jest data urodzenia i simierci. W lewym dolnym rogu przestawiona jest liczba dziesięci.

Znaczek ma poszczępione boki.

Widzę w którym roku się urodził w kiedy zmarł a przede wszystkim widzę jak się ubierali i jak wyglondali.

Broda dorasta mu do ust. Podbrudek ma szeroki.

Na ilustracji jest przedstawiony znaczek przedstawiający carla Gaussa.

Jest uśmiechniętom starszom osobą. Znaczek z nim ma kształt prostokąta i zombkowane krawędzie.

Znaczek przedstawia niemca, nazywa się on Carl Gauss. Jest to portret przedstawiający starszego pana o siwych włosach. Ubrany jest w białą koszule marynarke na głowie ma czapke. Przedstawiony jest na ciemnym tle przy krawędziach znaczka widnieją napisy i jak przy każdym znaczku są ząbkowane krawędzie.

Bardzo podoba mi się ten znaczek ponieważ, jest ze starego roku i jest bardzo pamiętliwy o Carlu Gaussie.

W **zadaniu 26.**, drugim otwartym zadaniu polonistycznym, uczniowie mieli zredagować zaproszenie odpowiednie do sytuacji zarysowanej w następującym poleceniu: *Klasa VIa Szkoły Podstawowej w Brzezinach organizuje wystawę pt. „Sławni matematycy na znaczkach pocztowych”. W imieniu samorządu klasowego napisz zaproszenie dla dyrektora tej szkoły na otwarcie wystawy.* Prawie wszyscy uczniowie podejmowali to zadanie, opuszczenia były sporadyczne (1,1%).

Ocenie podlegały dwa aspekty uczniowskich wypowiedzi: treść i forma zaproszenia (0-2 pkt.) oraz ortografia (0-1 pkt.). Łącznie uczeń mógł otrzymać za to zadanie 3 punkty. Taki maksymalny wynik uzyskało zaledwie 12,7% uczniów w okręgu. Przeciętny szóstoklasista uzyskiwał 1,3 punktu (43% punktów możliwych do uzyskania).

Szczególnie trudne okazało się dla szóstoklasistów spełnienie wymogów **treści** i formy zaproszenia (kryterium I.). Dwa punkty uzyskiwał tylko ten uczeń, który uwzględnił w swojej wypowiedzi wszystkie niezbędne w zaproszeniu informacje oraz posłużył się w zwrocie do adresata (dyrektora szkoły) słowem *Pan (Pani)*, pisany z uwzględnieniem wielką literą.

Przykłady:

Serdecznie zapraszamy szanownego Pana dyrektora naszej szkoły na otwarcie wystawy pt. „Sławni matematycy na znaczkach pocztowych”, które odbędzie się dnia 3.04.2011r. o godz. 10.00 w Szkole Podstawowej w Brzezinach w sali nr 8.

*Uczniowie klasy VIa – organizatorzy wystawy
(2 punkty za treść)*

Klasa VIa zaprasza Panią Dyrektor SP nr 3 w Brzezinach w dniu 10 IV br. na godzinę 14.00 do Wiejskiego Domu Kultury na otwarcie wystawy pt. „Sławni matematycy na znaczkach pocztowych”.

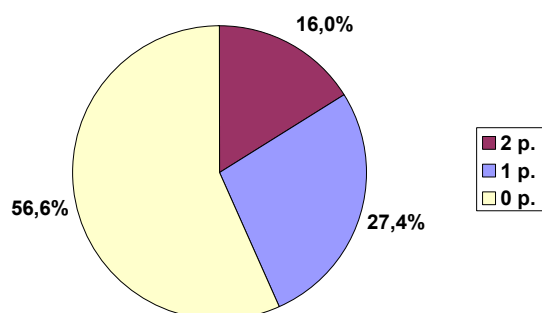
*Uczniowie z VIa
(2 punkty za treść)*

Uczniowie klasy VIa Szkoły Podstawowej w Brzezinach, organizatorzy wystawy pt. „Sławni matematycy na znaczkach pocztowych”, serdecznie zapraszają Pana Jana Kowalskiego na jej uroczyste otwarcie, które będzie miało miejsce 13 maja 2011 r. o godzinie 15.30 w auli naszej szkoły. Mamy nadzieję, że Pan Dyrektor zaszczyli otwarcie naszej wystawy swoją obecnością.

Przewodniczący samorządu klasowego VIa
(2 punkty za treść)

Rozkład punktów uzyskanych przez uczniów za treść swoich zaproszeń przedstawia diagram 20.

Diagram 20. Rozkład punktów za kryterium 26-I (treść)

Wszystkie wymogi I. kryterium spełniło zaledwie 16% tegorocznych szóstoklasistów w okręgu – tylko tyłu uzyskało 2 punkty. Uczniów, którzy otrzymali 1 punkt, było prawie dwa razy więcej. Jakie błędy popełniali? Najczęściej nie stosowali grzecznościowej formy *Pan* lub nie pamiętali o grzecznościowym wymogu zapisu tego słowa wielką literą i mimo kompletu pozostałych informacji tracili jeden z dwóch punktów możliwych do uzyskania.

Przykłady:

Uczniowie klasy VIa mają zaszczyt zaprosić dyrektora SP w Brzezinach na otwarcie zorganizowanej przez siebie w gabinecie matematycznym wystawy. Wystawa nosi tytuł „Sławni matematycy na znaczkach pocztowych”, a jej otwarcie odbędzie się w dniu 14.04.2020 r. o godzinie 17.00

(1 punkt za treść)

Zapraszamy pana dyrektora Szkoły Podstawowej w Brzezinach w dniu 23 maja 2011 r. o godz. 13.00 do biblioteki szkolnej na otwarcie wystawy „Sławni matematycy na znaczkach pocztowych”.

Organizatorzy wystawy – klasa VIa
(1 punkt za treść)

Bywało, wcale nierzadko, że uczniowie zwracali się do dyrektora szkoły wprawdzie bardzo serdecznie, ale chyba niezbyt stosownie –zbyt bezpośrednio i zbyt poufale.

Przykłady:

Drogi Dyrektorze! Zapraszamy Cię na wystawę ...

Kochany dyrektorze, prosimy cię bardzo, żebyś przyszedł na otwarcie wystawy ...

Jeśli w zaproszeniu została pominięta choćby jedna niezbędna informacja, uczniowie w ogóle nie uzyskiwali punktów za kryterium I. (nawet, jeśli poprawnie zastosowali wymaganą formę

grzecznościową). Ta sytuacja dotyczy, niestety, większości tegorocznych szóstoklasistów – ponad połowa uczniów nie otrzymała za treść swoich zaproszeń żadnego punktu. Choć najczęściej w ich wypowiedziach brakowało jednego elementu (np. godziny otwarcia wystawy), to dość często zdarzały się zaproszenia sprawiające wrażenie, że ich autorzy nigdy się nie zetknęli z wymogami tej formy wypowiedzi. Było wiele takich, z których zapraszana osoba nie mogłaby skorzystać z tej prostej przyczyny, że nie wiedziałyby np. gdzie i kiedy ma przyjść.

Przykłady:

Zapraszamy Panią Jolantę Kwiatkowską, Dyrektora szkoły w Brzezinach na wystawę znaczków pocztowych z podobiznami sławnych matematyków. Liczymy, że zaszczyści pani otwarcie naszej wystawy swoją obecnością.

Samorząd klasy VIa

(0 punktów za treść)

Zaproszenie dla dyrektora SP w Brzezinach

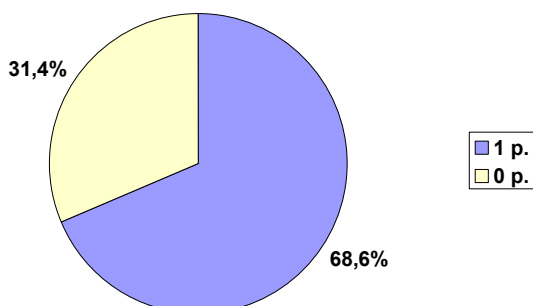
Samorząd klasowy VIa serdecznie zaprasza na otwarcie wystawy pt. „Sławni matematycy na znaczkach pocztowych”. Do zobaczenia na wystawie.

(0 punktów za treść)

Ogółem za kryterium I. (treść) uczniowie w okręgu uzyskali tylko 30% punktów możliwych do uzyskania. Obok nieporadności w zredagowaniu zaproszenia z podaniem wszystkich niezbędnych dla zapraszanego informacji najczęstszym mankamentem ich wypowiedzi okazała się wspomniana wcześniej nieznanomość zasad pisowni wielką literą ze względów grzecznościowych. Niskie wyniki za kryterium I. i ujawnione podczas analizy problemy uczniów z redakcją zaproszenia mogą sugerować, że ta forma wypowiedzi była na lekcjach słabo ćwiczona, a form grzecznościowych nie nauczono dzieci ani w domu, ani w szkole.

Łatwiejsze do spełnienia okazało się dla szóstoklasistów kryterium II. Dotyczyło ono **poprawności ortograficznej**. Mimo rygorystycznych wymogów tego kryterium (zapis musiał być bezbłędny) uczniowie częściej uzyskiwali punkt za ortografię niż za treść zaproszenia. Rozkład punktów uzyskanych za ortografię pokazuje diagram 21.

Diagram 21. Rozkład punktów za kryterium 26-II (ortografia)

Prawie co trzeci uczeń popełnił w swoim zaproszeniu błąd ortograficzny, co najmniej jeden. Najczęściej błędy dotyczyły pisowni samogłosek nosowych: wystawę, klase, nadzieje, odbendzie.

Zdarzało się, że uczniowie pisali z błędem słowa wzięte z polecenia, chociaż mieli „przed oczami” wzór ich poprawnego zapisu. Przykłady takich błędów to np. *samożąd*, *samorzą*, w *brzezinach*. Inne błędy różnego rodzaju pojawiały się w słowach, które uczniowie wprowadzali sami, rozwijając treść swojego zaproszenia, np. *konkórs*, z *powarżaniem*, do *obejżenia*.

Wnioski płynące z tegorocznej analizy wykonania przez uczniów polonistycznych zadań otwartych są z jednej strony podobne, z drugiej nieco inne jak w latach poprzednich.

W poprzednich latach uczniowie otrzymywali w *pisaniu* najwyższe wyniki za realizację tematu. W tym roku, gdy musieli się wypowiedzieć w bardzo konkretnych formach na bardzo konkretne tematy, okazało się, że z treścią swoich opisów i zaproszeń nie poradziła sobie w zadowalającym stopniu nawet połowa szóstoklasistów.

Mimo znacznie wyższych niż w ubiegłych latach wyników za przestrzeganie norm językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych prace większości uczniów pokazują, że mają oni problemy ze składnią, słownictwem, stylem. Ich wypowiedzi bardzo często świadczą o naprawdę niskiej sprawności językowej. Piszą niedbale i nieortograficznie. Niech nie zwodzą też bardzo wysokie w tym roku wyniki za interpunkcję – wielu uczniów nadal ma problemy z użyciem znaków przestankowych, szczególnie przecinka.

Poziom umiejętności uczniów jest, jak w latach poprzednich, bardzo zróżnicowany. W miarę dobrze radzi sobie ze wszystkimi aspektami *pisania* tylko grupa uczniów z wynikami ogólnymi usytuowanymi w dwu najwyższych staninach (8. i 9.), a więc tylko około 10% szóstoklasistów w okręgu.